

Oppvekst i Utvikling

Beiarskolen inn fremtiden

Utredning av skolestruktur i Beiarn Kommune, 2015.

+

=

?

Innhold

1. Bakgrunn og framdriftsplan.....	5
1.1 Mandat	5
1.2. Organisering og medvirkning	5
1.3 Fremdriftsplan	6
1.4 Avklaring av alternativer	6
2. Faktagrunnlag.....	8
2.1 Regelverk	8
2.2 Barnets beste.....	8
2.3 Saksbehandling.....	8
2.4 Eksisterende skolekretsgrenser.....	9
2.5 Befolkningsutvikling	9
2.6 Økonomi	10
3. Dagens situasjon.....	11
3.1 Elevtall og elevtallsutvikling	11
3.2 Personalressurs	11
3.2.1 Organisasjonskart Oppvekst.....	11
3.2.2 Dagens personalsituasjon.....	12
3.3 Arbeidsforhold - fysisk arbeidsmiljø.....	12
3.4 Skoleskyss	13
3.4.1 Regler for skoleskyss.	13
3.4.2 Utgifter transport	14
3.5 Trafikksikkerhet	14
3.6 Tilstand skolebygg	14
3.7 Krav til kapasitet.....	15
3.8 Krav til uteareal	15
3.9 SFO.....	16
3.10 Kvalitet og trivsel	16
3.10.1 Kan kvalitet måles?.....	17
3.10.2 Kvalitet i store og små skoler	17
3.10.3 Kvalitetskriterier	17
3.11 Kompetanse og rekruttering	18
3.12 Læringsresultater	19

3.13	Elevenes læringsmiljø.....	21
3.14	Hjem – skole	21
3.15	Økonomi	22
4.	Samfunnsmessige problemstillinger	24
4.1	Lokalsamfunn og skoletilbud Hva er et lokalsamfunn?.....	24
4.2	Lokalsamfunn i Beiarn	25
4.3	Bosetting og befolkningsutvikling	25
4.4	Skolen i lokalsamfunnet	26
4.5	Bosetning og attraktivitet ved endret skolestruktur	27
4.6	Beiarn kommune - et lokalsamfunn?	27
5.	Alternativer for fremtidig skolestruktur	28
5.1	To skoler som i dag – Alternativ A.....	28
5.1.1	Elevressurs.....	28
5.1.2	Personal.....	28
5.1.3	Skyss	29
5.1.4	Kapasitet:.....	29
5.1.5	Økonomi:	29
5.1.6	Håndtering av ledig kapasitet.....	30
5.2	En skole på Trones- Alternativ B.....	30
5.2.1	Elevressurs.....	30
5.2.2	Personal.....	30
5.2.3	Skyss	31
5.2.4	Kapasitet.....	31
5.2.5	Økonomi:	32
5.2.6	Håndtering av ledig kapasitet.....	32
5.3	En skole på Moldjord – Alternativ C.....	33
5.3.1	Elevressurs.....	33
5.3.2	Personal.....	33
5.3.3	Skyss	33
5.3.4	Kapasitet:.....	33
5.3.5	Økonomi	34
5.3.6	Håndtering av ledig kapasitet.....	34
5.4	En ny skole/allhus på Storjord – Alternativ D.....	35
5.4.1	Elevressurs.....	35

5.4.2	Personal:.....	35
5.4.3	Skyss	35
5.4.4	Kapasitet:.....	35
5.4.5	Økonomi:	35
5.4.6	Håndtering av ledig kapasitet.....	36
5.4.7	Prosjektering av ny skole.....	36
5.4.8	Finansiering	37
5.5	Kostnader - investering - gjennomføring.....	38
6.	Tilbakemeldinger fra elever, tilsatte og foreldre.....	39
6.1	Tilbakemeldinger på dagens ordning med to skoler – alternativ A	39
6.1.1	Tilbakemelding fra elever på Trones og Moldjord skole.....	39
6.1.2	Tilbakemeldinger fra personalet	40
6.1.3	Tilbakemeldinger fra foreldrene.....	40
6.2.	En skole på Trones – alternativ B	41
6.2.1	Tilbakemeldinger fra elever på Trones og Moldjord skole.....	41
6.2.2	Tilbakemeldinger fra personalet	41
6.2.3	Tilbakemeldinger fra foreldrene.....	42
6.3	En skole på Moldjord – alternativ C	43
6.3.1	Tilbakemeldinger fra elever på Trones og Moldjord skole.....	43
6.3.2	Tilbakemeldinger fra personalet	43
6.3.3	Tilbakemeldinger fra foreldrene.....	44
6.4	En skole/allhus på Storjord – Allternativ D.....	44
6.4.1	Tilbakemeldinger fra elever på Trones og Moldjord skole.....	44
6.4.2	Tilbakemeldinger fra personalet	45
6.4.3	Tilbakemeldinger fra foreldrene.....	45
7.	Sammendrag/vurdering	47
7.1	Demografi.....	47
7.2	Elevressurs.....	47
7.3	Personal	48
7.4	Kvalitet.....	48
7.5	Lokalsamfunn	49
7.6	Økonomi	51
8.	Anbefaling.....	51
	Kilder.....	52

1. Bakgrunn og framdriftsplan

1.1 Mandat

Kommunestyret vedtok i sak 77/12 den 13. 12. 2012 at man skulle starte en åpen og aktiv konsekvensvurdering av endret skolestruktur. Bestillingen var at en i hovedsak skal ta for seg punkter det er naturlig å vurdere ut fra lov - og avtaleverk, samt ståsted og erfaring.

Den 29.10. 2014, i sak 48/14 vedtok kommunestyret at det skulle utredes følgende forslag:

- A. Som i dag: Moldjord skole 1-7 trinn og Trones skole 1-10 trinn
- B. En skole på Trones
- C. En skole på Moldjord
- D. En ny skole/allhus på Storjord

Det ble videre i budsjettet for 2015 vedtatt å sette av 200.000 kr til utredning.

1.2. Organisering og medvirkning

Administrasjonen, i hovedsak ved leder for oppvekstavdelingen, står for utredningen. Per Oskar Schjøberg fra KS har fungert som prosessveileder for administrasjonen i arbeidet med utredningen. Norconsult har vært kontaktet for eventuelt å komme med forslag og prisoverslag på ny skole/allhus på Storjord til alternativ D. Dette ble forelagt driftsutvalget i et arbeidsmøte 20. februar. Det ble enighet om at informasjonen som kommer ut av dette for liten og usikker i forhold til kostnadene, og en går bort fra å bruke konsulentbistand til dette. Det vil derfor bli brukt kostnadsberegning ut fra kjente forhåndstall og anslag ut fra beregnet kvadratmeterpris. Det var enighet om at prosjektering utover dette har liten hensikt før man har tatt avgjørelsen om hvordan skolestrukturen skal være og faktisk vet om man har bruk for utredningen.

Driftsutvalget (DRU) har fungert som en arbeidsgruppe for arbeidet med utredningen, og har deltatt i prosessen med arbeidet. De er informert underveis og har kommet med innspill til form og innhold.

Det er gjennomført møter med elever på begge skolene. Alle elevene i 5.-7. klasse på Moldjord skole deltok i en prosess 23. april. Der fikk de uttale seg om positive og negative sider ved de fire forslagene som foreligger. De jobbet i gruppe og la frem i plenum. Lignende prosess ble gjennomført 24. april på Trones skole, der alle i 5.-8- klasse + elevrådsrepresentanter i 9. klasse var med (10. klasse var borte den dagen). Det elevene sa under fremlegging ble skrevet ned mens de så på og fremstillingen godkjent av dem i slutten av møtet.

Hele personalet på Moldjord og Trones skole var samlet 27. april for lignende prosess der en så på fordeler og ulemper ved de fire forslagene ut fra pedagogisk ståsted og som ansatt.

Driftsutvalget arrangerte åpent foreldremøte på Moldjord skole 27. april og Trones skole 28. april. Her fikk de framførte uttale seg på samme måte, stille spørsmål til prosess m.m. På Moldjord skole møtte det til sammen 41 stykker og på Trones 23. Noen politikere og noen fra administrasjonen var også med. Argumenter fremlagt på møtet ble nedskrevet, samt at man har fått tilgang på det som ble skrevet på gruppene i forkant av fremlegging i plenum.

I utredningen vil argumentene med fordeler og ulemper fra de ulike partene bli referert under eget punkt.

Det ble i Driftsutvalgets møte 4. juni bestemt at Driftsutvalget skal ha saken opp til foreløpig innstilling 27. august, og at den sendes ut på høring etter dette. Det vil bli det nye Driftsutvalget og det nye kommunestyret som får saken til avgjørelse i desember 2015.

1.3 Fremdriftsplan

Når	Hvem	Hva
Januar 2015	Admin	Idèutvekslingsmøte – konsekvenser sett fra de ulike etatene.
20 febr.	DRU	Avklaringer ang. utredning
15. mars – mai	Admin.	Utredning. Inkl info og prosess i DRU/ F. skap/k.styre
23. april	Elever - mellomtrinnet på Moldjord skole	Prosess med innspill til utredningen.
24. april	Elever mellomtrinnet, 8.kl. + elevråd.	Møte med elevråd Trones. Prosess og innspill til utredningen.
27. april	Ledelse og personalet	Personalmøte. Prosess og innspill til utredningen
21. mai	Driftsutvalget, organisasjonene, gruppeledere, ordfører, rådmann, KS, admin.	Arbeidsgruppemøte. Gjennomgang av sak og forslag til revidert fremdriftsplan.
April - mai	Utdanningsforbundet, fagforbundet.	Medbestemmelse. Orientering om prosess. Mulighet for innspill til utredningen.
1. juni	Nordland fylkeskommune og admin.	Møte med NFK ang. konsekvenser og muligheter mht skoleskiss ved alternativene i utredningen.
4. juni	Politikere og adm.	Orienteringssak i DRU ang. revidert fremdriftsplan for saken
27. Aug.	DRU	Sak ferdig til foreløpig innstilling
Aug-sept	Formell og offentlig høring	DRU sender saken ut på høring til SU, arbeidstaker organisasjonene m.fl.
Okt/nov.	DRU	Sak opp med sammendrag av høring
9. des.	Politikere og admin	Sak i kommunestyret, før budsjett og øk.plan

1.4 Avklaring av alternativer

Denne utredningen legger opp til at en først må avklare om det skal være en eller to skoler i kommunen. Dersom man vedtar to skoler, så skal skolestrukturen være som i dag med en 1-7 skole på Moldjord og en 1-10 skole på Trones. (Alternativ A)

Dersom en går for en skole i Beiarn kommune, er det tre alternativer:

Første alternativ er forslag B som er en 1-10 skole på Trones, andre alternativ er forslag C som er en 1-10 skole på Moldjord, tredje alternativ er forslag D som er en 1-10 skole på Storjord.

Alternativ B og C lar seg gjennomføre med mindre endringer på relativt kort tid. Forslag D må ha en prosjekterings- og byggeperiode i forkant før man kan gjennomføre vedtaket.

Dersom man vedtar en skole som i alternativ D, vil det la seg gjøre med en kombinasjon av alternativ B, C og D. Dette vil bli redegjort for i utredningen.

2. Faktagrunnlag

2.1 Regelverk

Utdanningsdirektoratet gjør i sitt rundskriv *Udir 2-2012 – Behandling av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser* rede for hvilke saksbehandlingsregler som gjelder for endring av skolestruktur, herunder ved nedleggelse av skoler.

Opplæringsloven § 8-1. Skolen

Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen skal gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til.

Hverken opplæringslov eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet for den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på kommunestyrets økonomiske, politiske eller samfunnsmessige prioriteringer.

2.2 Barnets beste

Barnekonvensjonen er tatt inn i norsk lovgivning og forplikter kommunene til å legge vekt på barnets beste, også i saker som skolestruktur. Artikkel 3 nr. 1:

«Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.»

En vurdering av barnets beste kan være ulikt ut fra perspektiv og skjønn. Når en skal se barnets beste knyttet til skolestruktur vil det være relevant å se på grad av tilhørighet og nærhet til nærmiljøet, om elevene får et tilsvarende godt fysisk og psykososialt læringsmiljø, trafiksikkerhet, sikkerhet på skolebuss, akseptabel reisetid, klassestørrelser m.m.

2.3 Saksbehandling

Rundskriv 2-2012 fastslår at saker vedørende skolestruktur i stor grad vil berøre foreldre og nærmiljø. Berørte parter bør få anledning til å uttale seg i slike saker. Berørte parter kan være:

Skolens samarbeidsutvalg, fagforeninger for ansatte, grendelag og andre grupper og organisasjoner som kan ha interesse i saken, andre brukere av skolen som vil bli påvirket, andre brukerorganer ved skolen som f.eks. skolemiljøutvalg og elevråd, samarbeidsutvalg ved andre skoler som berøres.

For kommuner med forskrifter om skolekretsgrenser må det, i tillegg til vedtak om nedleggelse, også skje en etterfølgende endring av forskriften om skolekretsgrensene. Derfor kommer Forvaltningslovens kap. VII til anvendelse. Denne sier at berørte institusjoner og organisasjoner må få uttale seg før forskriften vedtas, endres eller oppheves, bl.a. foreldrerådet eller samarbeidsutvalget

ved de enkelte skolene i kommunen. Dette kan også gjelde andre dersom det er nødvendig for å få saken opplyst. Det må videre avgjøres om nedleggelse og forskriftsendring skal være to separate saker eller som en og samme sak.

2.4 Eksisterende skolekretsgrenser

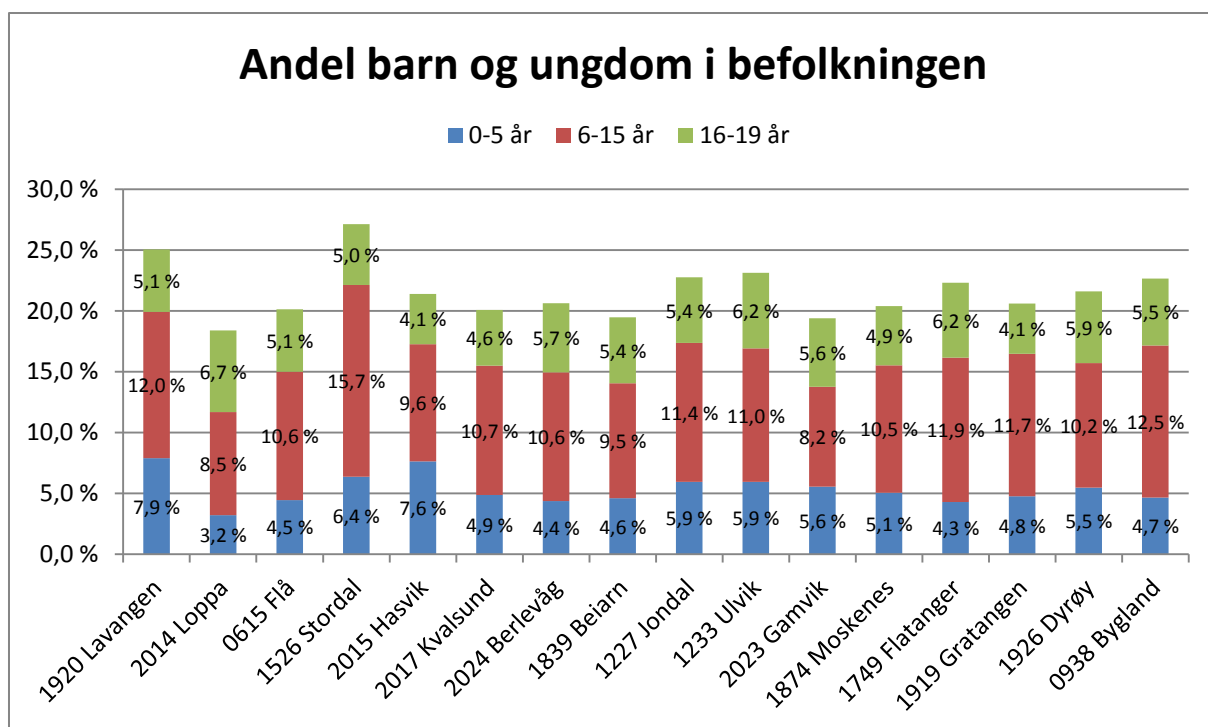
Siden Larsos skole ble nedlagt i 1999, har det vært to skolekretser i Beiarn. Trones skolekrets omfatter alle elever i «øverbygda» ned til Storjord og til og med Hemminghytt. Moldjord skolekrets omfatter elever fra og med Storjord og Hemminghytt og ned til Tverrvik.

2.5 Befolkningsutvikling

Som det går frem av statistikken under, så er befolkningsutviklingen i Beiarn negativ. Folketallet gikk ned med 30 personer i 2014 og var ved årsskiftet 1058. Fødselsunderskuddet var på 12 personer og flytteunderskuddet var på 18 personer. 47 personer flyttet ut av kommunen og 29 flyttet inn, av disse var 11 fra utlandet.

Fremskrevne tall fra SSB sier at det i skolen vil være ca. 30 % færre barn innen 15 år i 1.-7. trinn og 40 % færre i 8.-10. trinn.

	2014	2020	2030	2040
0-5 år	50	47	37	36
6-15 år	103	91	79	67
16-19 år	59	36	34	32
20-66 år	620	571	469	403
67 år eller eldre	256	294	316	299

Andelen av barn og ungdom i befolkningen er lav i forhold til andre sammenlignbare kommuner. Av utvalget overfor er det bare Loppa og Gamvik som kommer dårligere ut enn Beiarn. Kommunene over er valgt ut fra sammenlignbare innbyggertall.

2.6 Økonomi

Beiarn kommune har et solid økonomisk fundament. Regnskapet for 2014 viser en egenkapital på ca. 50 %. Dette er mye sammenlignet med andre. Situasjonen er slik på grunn av finansinntekter, og gir et grunnlag og potensiale for økte kommunale investeringer, særlig på sikt.

Den finansielle stillingen gir likevel ikke grunnlag for utvidet tjenestetilbud med påfølgende økte driftskostnader. Kommunale budsjett- og regnskapsregler tillater ikke det. De ordinære driftsinntektene kommer i hovedsak fra Staten, gjennom inntektssystemet. En økende del av disse inntektene går til vekstområder i landet, derfor må Beiarn påregne reduserte driftsinntekter i årene fremover, i takt med antatt fortsatt fallende innbyggertall.

Beiarn kommune har dermed en handlefrihet til å investere, men ikke til å bruke ekstra midler til å opprettholde kostnadmessig ineffektive driftsenheter. Dette prinsippet gjelder for hele kommunens virksomhet. Skolestruktursaken gir mulighet for Beiarn kommune til grundig planlegging og gjennomføring av fremtidsrettede investeringsbeslutninger.

3. Dagens situasjon

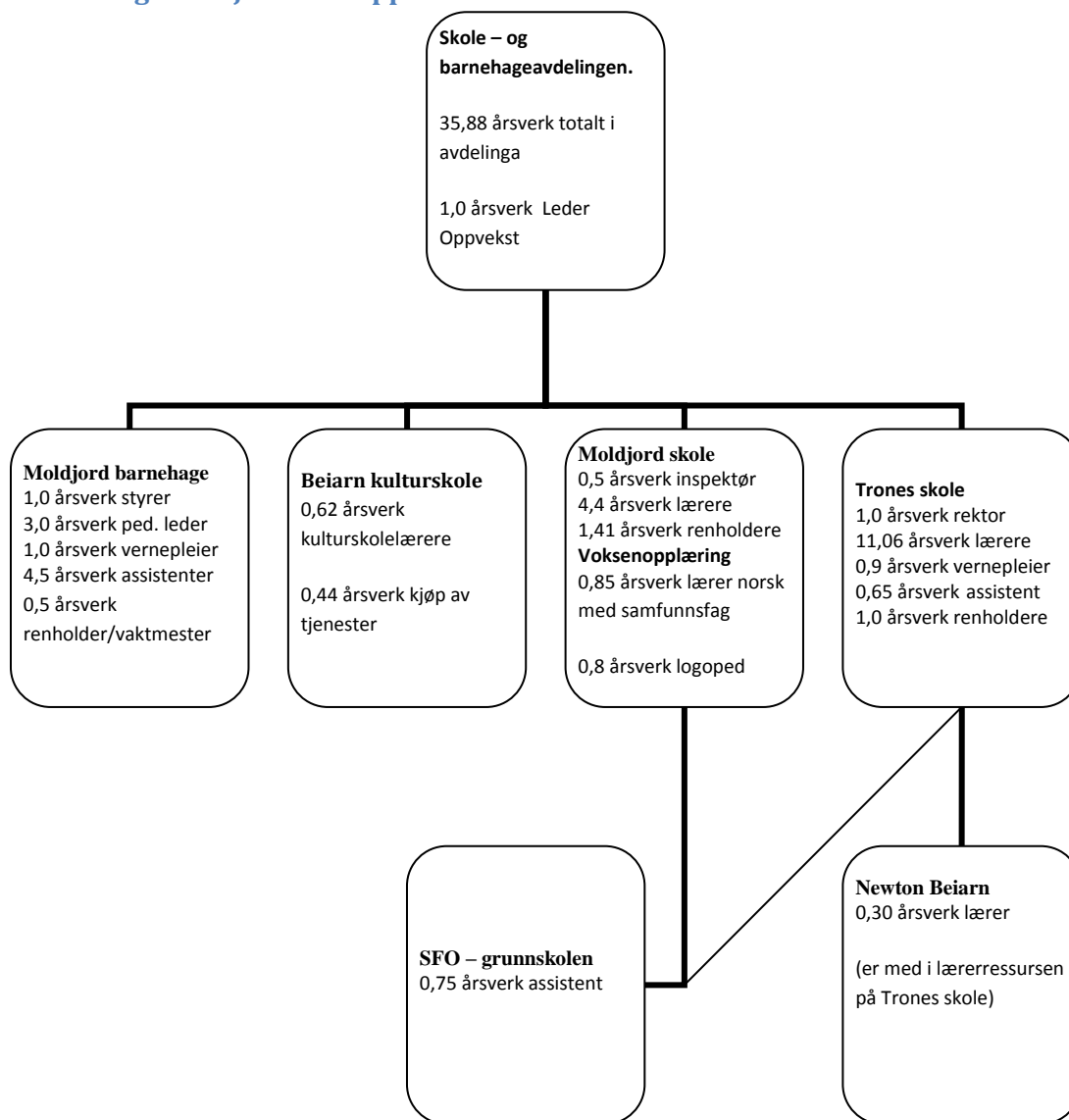
3.1 Elevtall og elevtallsutvikling

År	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Elevtall	104	91	91	92	84	78
Klasser/grupper	9	9	9	9	8	

Det er til sammen 104 elever på skolene i Beiarn fordelt på 62 på Trones 1.-10- trinn og 42 på Moldjord 1.-7. trinn skoleåret 2014-15. Elevtallet går fort ned og vil allerede skoleåret 2015-16 være nede i 91 elever, 57 på Trones og 34 på Moldjord. Dette skyldes bl.a. at det går et stort kull ut av 10-klasse og at det kommer færre opp i 1. kl.

3.2 Personalressurs

3.2.1 Organisasjonskart Oppvekst

3.2.2 Dagens personalsituasjon

Ledelsesressursen ble endret i 2012, fra å ha egen rektor på hver skole, til en rektor for begge skolene. Rektor på Trones og Moldjord skole er også rektor for kulturskolen og voksenopplæringen i kommunen. Det er 50 % inspektør på Moldjord skole. Det vil si i alt 150 % stilling til ledelse for fire enheter i oppvekstsektoren.

Skoleåret 2014-15 er det 15,78 % lærerstilling fordelt med 4,41 % stilling på Moldjord og 11,37 % stilling på Trones. Disse innehas av 18 personer.

Det er til sammen 1,4 % stilling med assistent fordelt på to ansatte, og 89 % vernepleier.

2,41 % stilling for renhold, fordelt på 4 ansatte. Det er beregnet ca. 100 % vaktmester, 50 % på hver av skolene. Vaktmesterstillingene hører inn under teknisk avdeling og har kombinerte stillinger med flere oppgaver på andre områder. På grunn av stort behov andre steder i kommunen er det ikke alltid skolene har hatt tilgang på den stillingsprosenten som er tiltenkt skolene. Trones skole har i perioder hatt vaktmester betydelig mindre tilstede. På Moldjord ser en at et eldre bygg, og spesielt basseng, gir et større behov for at vaktmester er oftere tilgjengelig.

Kommunestyret vedtok i budsjett 2014 å kutte 30 % lærerstilling og 20 % merkantil stilling. Dette gjøres med virkning fra skoleåret 2015-16. Da er det til sammen 15,47 % lærerstillinger på begge skolene.

Til sammenligning var det skoleåret 2012-13 95 elever og 19,06 lærerstillinger. En kan i utgangspunktet ikke se tallene direkte i sammenheng fordi en ikke har sammenlignet tallene for spesialundervisning og deling. Men dersom en går ut fra at andel spesialundervisning er omtrent den samme, har man hatt et nedtrekk i lærerstillinger siden 2012 på 3,59 stillinger med 9 elever mer i 2014-15.

Tidligere tabeller for elevprognoser fremover viser at elevtallet de fire kommende årene vil gå fra 104 elever til 84. Personalressursen for en samlet skole i Beiarn vil ut fra elevtallet de næreste årene likevel være omtrent den samme. Dette er på grunn av at elevtallene ligger slik at en de fleste år ikke kan slå sammen flere grupper. Det er derimot mulig å ha 20- 40 elever mer uten at det hadde kostet særlig mer i grunnressurs. (Kostnadene er omtrent lik bortsett fra eventuelle behov for spesialundervisning)

3.3 Arbeidsforhold - fysisk arbeidsmiljø.

Trones skole har gode forhold for de ansatte med hensyn til kontorplasser, lærerrom/pauserom og garderobeforhold ut fra dagens forhold. Ved en eventuell sammenslåing kan en få plass til 4-5 arbeidsplasser til i eksisterende arbeidsrom. Skolen mangler kontorplass dersom det er behov for flere enkeltkontor. Kan løses ved sambruk med sekretær som bare jobber 30 % på skolen.

Moldjord skole har et stort arbeidsrom for lærere. Dette vurderes som tilfredsstillende ut fra dagens forhold, men ikke stort nok ved eventuell sammenslåing. Da må det eventuelt foretas enten en utbygging eller ombygging av klasserom til arbeidsrom for lærere.

Pauserom/lærerrom, garderobeforhold og toalett er stort nok ut fra dagens forhold, men fremstår som nokså slitt og lite tidsriktig. Pauserommet vil ikke være stort nok ved en eventuell sammenslåing og må erstattes enten ved nybygg eller omdisponering/ombygging. Toalettene i garderoben har behov for oppgradering.

3.4 Skoleskyss

3.4.1 Regler for skoleskyss.

Retten til skoleskyss er hjemlet i Opplæringslovens §7-1.

Nordland Fylkeskommune har utformet egne «Retningslinjer for skoleskyss ved grunnskolene og videregående skoler i Nordland» som definerer hva som er fylkeskommunens og hva som er kommunens oppgave og økonomiske forpliktelse. Når det gjelder skyssgrense skal måling foretas fra dør til dør og korteste gangavstand etter brøytet vei. Elever i 1. klasse med mer enn 2 km vei og fra 2.-10 klasse med mer enn 4 km skolevei har rett til skoleskyss. Elever må påregnes å gå til oppsamlingsplass. (ref. pkt. 1.2.1).

Angående reisetid defineres denne som gangtid mellom hjem og påstigningssted + ventetid ved påstigningssted + reisetid fra påstigningssted til skole + gangtid til skole. Nordland fylkeskommune har ingen anbefalt max-tid for reise, men fastslår at det er kommunens oppgave gjennom sin fastsettelse av skolestruktur å påse at skoleskyssen kan organiseres effektivt uten å påføre elevene unødvendig lang reisetid. (ref. pkt. 1.2.3)

Andre fylkeskommuner (f.eks. Nord-Trøndelag) ser sin anbefaling sammen med Fylkesmannens behandling av klagesaker angående reisetid og anbefaler at elever på 1. trinn ikke bør ha en reisetid på over ca. en time. For øvrige elever kan lengre reisetid aksepteres med gradvis økt tidsramme.

Tabell over antall elever med skyssbehov skoleåret 2015/2016

Skyssbehov	Som i dag:		Alle til Moldjord	Alle til Trones	Alle til Storjord
	Moldj.	Trones			
0-4 km	18	20	26	20	20
4-10 km	16	22	16	8	37
11-20 km	6	5	24	43	28
21-30km	0	5	19	20	4
31 -39 km		-	4	-	2
40 km +	--	-	2	-	-
Elever i alt	39	52	91	91	91
Snitt km til skolen	4,6 km		11,9 km	13 km	9,43km

Ved dagens ordning er det totalt 30 elever som ikke trenger skoleskyss. Skoleåret 2015-16 vil Moldjord ha 39 elever. Av disse vil 18 ikke trenge skyss, 6 elever busser lengre enn 10 km og ingen busser lengre enn 20 km.

Trones skole vil skoleåret 2015-16 ha 51 elever. 20 av elevene trenger ikke skoleskyss. 10 elever busser lengre enn 10 km, og 5 elever busser lengre enn 20 km en vei.

3.4.2 Utgifter transport

Skoleskyssen organiseres av fylkeskommunen. Kommunen betaler gjeldende billettpris for hver elev som skysses til og fra skolen. Utgifter til skoleskyss utover billettpris pr. elev dekkes av Fylkeskommunen.

3.5 Trafikksikkerhet

Beiarn kommune har spredt bebyggelse langs hele Beiardalen. Det er de siste årene lagt bedre til rette for gående- og syklende på de tre tettstedene Moldjord, Storjord og Trones med opparbeidelse av gang - og sykkelvei. Sist ved boligfelt på Trones mot skolen og på Storjord fra boligfelt og ned mot butikk og torg. Ellers er veiene av varierende kvalitet og ikke spesielt tilrettelagt for gående og syklende. Fartsgrensen er satt ned til 60 km/t på store deler av Fylkesvei 813. Det er lave trafikk tall på Fv. 813.

Det er med andre ord gjort utbedringer med hensyn til trafikksikkerhet i nærheten av begge de eksisterende skolene og også på Storjord. Det kan bli behov for å videreføre gang- og sykkelsti mot ny skole/allhus på Storjord, dersom denne løsningen blir valgt.

3.6 Tilstand skolebygg

Trones:

Skolen ble bygd i 1984. Totalrenovert i 2012. Fremstår som lys, fin og tidsriktig. Noe utfordring med for høye radonverdier og det er behov for støydemping i noen rom. Avbøtende tiltak igangsatt mht. radon. Det skal gjennomføres støymåling. Varierende størrrelse på klasserom og grupperom, vil kunne ha noe begrensning på gruppestørrrelser.

Areal: Ca. 1520 m². Regnskapstall 2014 viste at kommunen brukte 467.350 kr. i driftsutgifter til bygg. Her utgjør strøm 288.000 kr.

Behov for utbedringer: Tak må påregnes å skiftes nærmeste årene og asfaltering av uteområdene.

Uteområdet

Trones skole har et stort og fint uteområde. Det består av grusbane, stor akebakke, lekeapparater og stor asfaltert skoleplass. Det er behov for re-asfaltering på skoleplassen, og muligens innkjøp/bytte av noen lekeapparater. For øvrig fremstår uteområdet som fint og variert.

Moldjord:

Skolen ble bygd i 1965. Renovert flere ganger, utbygg m.m. Gymsal/samfunnssal og basseng renovert 2005. Gamle løsninger med hensyn til utforming og inndeling.

Areal: ca. 3.300 m². Regnskapstall 2014 viste at kommunen brukte 987.500 kr i driftsutgifter til bygg. Her utgjør strøm 637.000 kr.

Behov for utbedringer: VVS fyrrom og varmtvannssystem må utbedres, trapp utvendig, gulvbelegg og el.skap. Utvendig maling.

Uteområdet:

Stort uteområde, lekestativer sammen med barnehagen. Noe slitt utstyr, behov for noe oppgradering.

3.7 Krav til kapasitet

Kommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring for alle i kommunen, ref. Opplæringsloven § 13-1. Kommunen står forholdsvis fritt til i organiseringen av skolesektoren ved selv å kunne bestemme antall skoler og hvor de skal plasseres.

Tidligere ble normer for klassestørrelse angitt i Opplæringsloven. I dag sier Opplæringsloven § 8-2 «Klassene, basisgruppene, og gruppene må ikke være større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarlig.» Rektor har det overordnede ansvaret og må dermed ta en skjønnsmessig vurdering av hvor mange elever det er sikkerhetsmessig og pedagogisk forsvarlig å ha i et klasserom.

I utgangspunktet vurderes både Moldjord og Trones skole til å ha kapasitet til å ha alle elevene i eksisterende bygg ved en eventuell sammenslåing. Trones skole vil ha en utfordring ved store sammensatte grupper fordi klasserommene er av varierende størrelse og de minste rommene vil være for små til de største gruppene. Med litt planlegging og fleksibel bruk av rom vil dette la seg løse.

På Moldjord vil en måtte ta i bruk arealet til hele skolen til skoleformål for å få nok klasserom og grupperom. Da forflyttes arealbehovet til leietakere og voksenopplæring. Det vil ikke være kapasitet på eksisterende arbeidsrom for arbeidsplass til hele det pedagogiske personalet. Dette må eventuelt løses ved omdisponering /ombygging.

3.8 Krav til uteareal

Veileder til forskrift om Miljørettet helsevern i barnehager og skoler, utgitt av Helsedirektoratet 2014 sier følgende om uteareal ved skoler:

«Skolenes uteareal må være trafiksikre og by på muligheter for fysisk aktivitet, men også sosialt samvær, rekreasjon og hvile. Disse hensynene bør ivaretas allerede ved gjennomgang av reguleringsplan og valg av beliggenhet for skolen. Utformingen må fremme lek og motorisk utvikling, stimulere til egenaktivitet, men også til organiserte aktiviteter bl.a. i undervisningen. Alle elever må kunne bruke utearealet. Det foreligger anbefaling om minimum nettoareal på 50 m² justert etter skolestørrelse og beliggenhet. (IS-1130/2003 helsedirektoratet)

For nye skoler er anbefalingen :

Færre enn 100 elever samlet minimumsareal ca. 5000 m²

Mellom 100 – 300 elever samlet minimumsareal ca. 10.000m²...

(ref. rapport IS-1130/2003)

...Areal i seg selv er ikke nok til å ha et tilfredsstillende uteområde. Variert tilrettelegging og organiseringTilleggsareal i rimelig nærhet, som f.eks. idrettsanlegg, skog og utmark, som skolen disponerer i skoletiden, vil normalt kunne regnes med i arealet.

Trones og Moldjord skoler har begge et stort uteområde som holder kravene til arealnorm også ved en eventuell sammenslåing av skolene.

Moldjord skole har behov for noe oppgradering av uteområdet. Det bør sees på om både utforming og apparater må fornyes. Dette må eventuelt planlegges sammen med barnehagen, og er tatt opp politisk tidligere.

Trones skole har et flott og variert uteområde. Apparater på småtrinnsida begynner å bli slitt og må påregnes oppgradert om få år. Ved eventuell sammenslåing bør det vurderes å komplettere/oppgradere apparater på småtrinnsida.

3.9 SFO

Det er etablert skolefritidsordning (SFO) på Moldjord skole. Skoleåret 2014-2015 er det 16 elever som benytter seg av tilbudet. SFO bruker 2 klasserom på Moldjord skole, samt uteareal og har tilgang på gymsal. Det er en assistentstilling tilknyttet SFO på ca. 25 % stilling.

Trones skole gir tilbud om SFO, men har ingen barn som benytter seg av tilbudet skoleåret 2014-15.

3.10 Kvalitet og trivsel

I årsrapporten for Beiarn kommune går man hvert år grundig igjennom resultater, utfordringer og tiltak som en av flere måter for å sikre kvaliteten i skolene i Beiarn. Skolene er alene og sammen med resten av Oppvekstsektoren i gang med en rekke tiltak som alene og samlet trolig vil medføre et enda bedre opplæringstilbud til elevene. Pågående tiltak er bl.a.:

- Arbeid med strategiplan for Oppvekstavdelingen i Beiarn Kommune: *Oppvekst i Utvikling*. I planen ønsker en å se barns oppvekst i barnehage og skole i sammenheng, slik at en får fag, satsinger, metoder m.m. som en helhet og med progresjon.
- Deltakelse i pulje 6 i den nasjonale satsingen Vurdering for læring (VFL). Dette innebærer at Beiarn skal ha fokus på VFL i sitt utviklingsarbeid fremover ved kompetanseheving av lærere, utprøving av system og metoder m.m.
- Kompetansekartlegging av lærere. Sett i sammenheng med kommende nye krav til lærernes kompetanse, kartlegges kompetanse som grunnlag for en kommende plan for etter- og videreutdanning.
- Kompetanseheving skal skje med deltakelse i nasjonale ordninger for videreutdanning, i samarbeid med RKK indre Salten og i kommunens satsing på skolebasert kompetanseutvikling med valgte satsingsområder.

3.10.1 Kan kvalitet måles?

Begrepet *Kvalitet i skolen* er omdiskutert. NOU 2002:10, *Førsteklasses fra første klasse* sier at læringsutbyttet i vid forstand står sentralt i kvalitetsvurderingen og går ut fra en inndeling i tre kategorier:

1. Resultatkvalitet

Resultatkvalitet sees ofte på som læringsutbyttet elevene har i vid forstand og omfatter både kunnskaper, ferdigheter og holdninger. De siste år har resultater i nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk fått stort fokus, men det legges også stor vekt på gjennomføringsgrad i videregående opplæring.

2. Prosesskvalitet

Med prosesskvalitet mener man læringsmiljøet i skolen, selve arbeidet eller innholdet. Dette omfatter undervisningsmetoder, bruk av lærers kompetanse m.m., og kan i noen grad måles av brukerundersøkelser tatt av elever, foreldre og lærere.

3. Strukturkvalitet

Strukturkvalitet tar for seg de ytre rammer knyttet til lover, forskrifter, planer, økonomi, personaltetthet, læreres kompetanse, klassenes størrelse og sammensetning og fysiske rammer som bygninger og utstyr.

3.10.2 Kvalitet i store og små skoler

Ved vurdering av om små skoler har bedre eller dårligere kvalitet enn større skoler har man en del metodiske utfordringer ved at skolene ligger i ulike miljøer, små skoler har ofte færre lærerårsverk enn de større, foreldrenes sosiale og økonomiske status og evner. Det gjøres også få sammenlignende studier av små og store skoler, så det er lite materiale å hente opplysninger fra.

Det finnes undersøkelser gjort både i Norge, Sverige, Finland, Island, Irland m.fl. som alle konkluderer med at en ikke finner sammenheng mellom skolestørrelse og resultater. Her er det sett på læringsutbytte, mobbing og holdning til skolen. Undersøkelsen fra Finland (Uljas Syväniemi, Finland) sier at små skoler/fådelte skoler kan være bedre når det gjelder sosial læring. Dette nevner også Karl Jan Solstad (Tidligere utdanningsdirektør i Nordland og Nordlandsforskning) og referer til undersøkelser fra 70-tallet og frem til nyere tid.

Utdanningsdirektoratet viser til artikkel «Sprikende funn i forskning på lærertetthet» (Udir, 2013) som sier at redusert klassestørrelse gir blandede resultater og at det ikke er funnet at lærertetthet påvirker resultater på de nasjonale prøvene. Artikkelen sier videre at internasjonale studier viser at redusert klassestørrelse og/eller økt lærertetthet kan være gunstig for enkelte elevgrupper. (skolesvake, elever med lav sosioøkonomisk bakgrunn, foreldre med høy inntekt, etnisk bakgrunn)

3.10.3 Kvalitetskriterier

De nevnte undersøkelsene sier at det ikke virker som at størrelse har noe og si for kvaliteten på skolene. I Beiarn snakker en om to små skoler som etter en eventuell sammenslåing fortsatt vil være liten. Uansett valg, vil en ut fra forskningsresultatene ha en mulig fordel med hensyn til sosial læring og for et mer fleksibelt opplegg for elever med spesielle behov.

Ved arbeid for å innfri de ulike kvalitetskriteriene på ulike nivåer, vil dette i seg selv føre til en kvalitetsheving i klasserommet med de ressurser man har til rådighet. Dette forutsetter bevissthet, kvalitet og profesjonalitet fra skoleeiernivå og helt til klasserommet. Teori om dette er forankret i skriv fra Kunnskapsdepartementet, Utdanningsdirektorat og KS.

En god skoleeier har elevenes danning og læring som utgangspunkt, har tydelige ambisjoner og setter langsiktige mål. De skoleeiere som lykkes er skoleeiere som er tett på det faglige og sosiale livet i skolene. Gode skoleeiere sørger for tydelige lederroller gjennom lederutvikling og klare forventninger. (Roald, Jøsendal m. fl. :2013)

Elmore (2004) viser til to grunnleggende forhold som må innfris for å få til en profesjonell yrkesutøving:

1. Man må stå til ansvar for andre profesjonelle
2. Man må ha et kunnskapsbasert grunnlag for yrkesutøvingen.

Her legges en profesjonell yrkesutøvelse til grunn der man står til ansvar overfor andre profesjoner og at man i tillegg baserer beslutninger på fakta og ikke antakelser og gjetninger. En skoleeier som vil styre og lede skolene til å utvikle høy kompetanse må først og fremst investere i menneskelige ressurser og kompetanse. Det vil si at man må få de rette folkene til å bli lærere fordi kvaliteten på utdanningssystemet ikke kan overstige kvaliteten på lærerne.

For Beiarn blir det viktig å rekruttere riktige personer og riktig kompetanse, og ha kvalifiserte fagpersoner i fagstillinger. Da må det satses på kompetanseheving. Skal man forbedre elevenes læring, må man forbedre undervisningen. Det vil si å drive faglig utviklingsarbeid med de som underviser slik at en får utvikling og forbedring. Helt praktisk kan det for eksempel være å sette av nok tid til utviklingsarbeid og for- og etterarbeid, ha klare mål og planverk for undervisning, tydelige felles krav til vurdering og felles kriterier for tilbakemeldinger. Det blir viktig å kvalitetssikre at alle elever presterer så bra som de kan. Da må kommunen ha systemer og målrettet støtte for at alle skal ha nytte av tilbudt undervisning. Dette innebærer f.eks. at elever med utfordringer får tilpasset undervisning og systematisk anvendelse av spesialkompetanse for elever med særskilte behov m.m.

Michael Fullan (2014) sier at forutsetningen for å lykkes som gode kunnskapsorganisasjoner, er kontinuerlig å jobbe med læreres, og skolelederes kollektive kapasitet. Individuelle forbedringer er viktige, men aldri tilstrekkelig dersom en skal heve kompetansen hos en organisasjon. Endring av praksis skjer best gjennom åpne og dedikerte prosesser der en er opptatt av prestasjoner og høy kvalitet på arbeidet. Utprøving av ny kunnskap, f.eks. strategier eller metoder er også en viktig del av dette. Skolebasert kompetanseutvikling er basert på dette og både «Vurdering for læring» og annet utviklingsarbeid skolene i Beiarn kommune skal i gang med er basert på denne tankegangen.

3.11 Kompetanse og rekruttering

Lærernes faglige og praktiske kompetanse er en viktig faktor for gode læringsresultater i skolen. Staten har over år forsøkt å styrke lærernes faglige nivå bl.a. ved å sette minimumskrav til karakterer fra videregående skole ved opptak til lærerutdanningen, gode økonomiske ordninger for arbeidsgiver og ansatte som tar videreutdanning og nå sist et skjerpet kompetansekrav for lærerne der en må ha mer fagkompetanse i fagene en skal undervise i enn tidligere. (Del av regjeringens Lærerløft)

Opplæringsloven §10-2 omhandler krav til relevant kompetanse sier at «tilsette som skal undervise, må ha relevant kompetanse i dei faga dei skal undervise i.»

I Beiarn kommune har alle fast ansatte lærere utdanning og er kvalifisert til jobben som lærer. Det er tilsatt lærere i vikariat som ikke har utdanning. Periodevis har kommunen hatt fagbehov som ikke har vært dekket av kvalifisert personal. Blant annet ser vi at det er behov for spesialpedagogisk kompetanse på den ene skolen og språklærere. Mange av lærerne har tatt videreutdanning ut fra egne eller skolens behov. Det er foretatt en undersøkelse av hvilken kompetanse hver enkelt lærer har for å få en samlet oversikt over hvor mange som må ha videreutdanning for å være kvalifisert til å undervise i de enkelte fag når kravet økes. Oversikten er ikke ferdig, men man ser at de fleste av dagens lærere må ta noe videreutdanning de 10 nærmeste årene for å være kvalifisert ut fra regjeringens nye kompetansekrav som ble innført 1. august. 2015.

Etter den nye ordningen vil det bli vanskelig for små skoler med få lærere i kollegiet å inneha den kompetanse som kreves i alle fag. Det vil si at det er en fare for at elever på små skoler «utsettes» for lærere som ikke har riktig kompetanse i alle fag fordi en er prisgitt de kvalifikasjoner som lærerne på skolen til en hver tid har. På grunn av ressurstildeling og stillingsbrøker vil det være vanskelig å få til en kompetansefordeling ut fra faktiske behov.

Alderssammensetningen blant lærerne i Beiarn tilsier at det om få år er behov for rekruttering av en del nye. Ved utlysning av stillinger de seneste år er det få kvalifiserte lærere som har søkt. Dette stemmer med det en ser skjer på landsbasis med mangel på kvalifiserte lærere. Det er anslagsvis mange lærere som er rundt 60 år og snart vil bli pensjonister. Det vil si at om ikke rekrutteringen bedrer seg drastisk på få år, så vil det generelt bli en lærermangel i landet. Her må Beiarn rekruttere fra det samme «markedet» som alle andre, på omtrent samme tid.

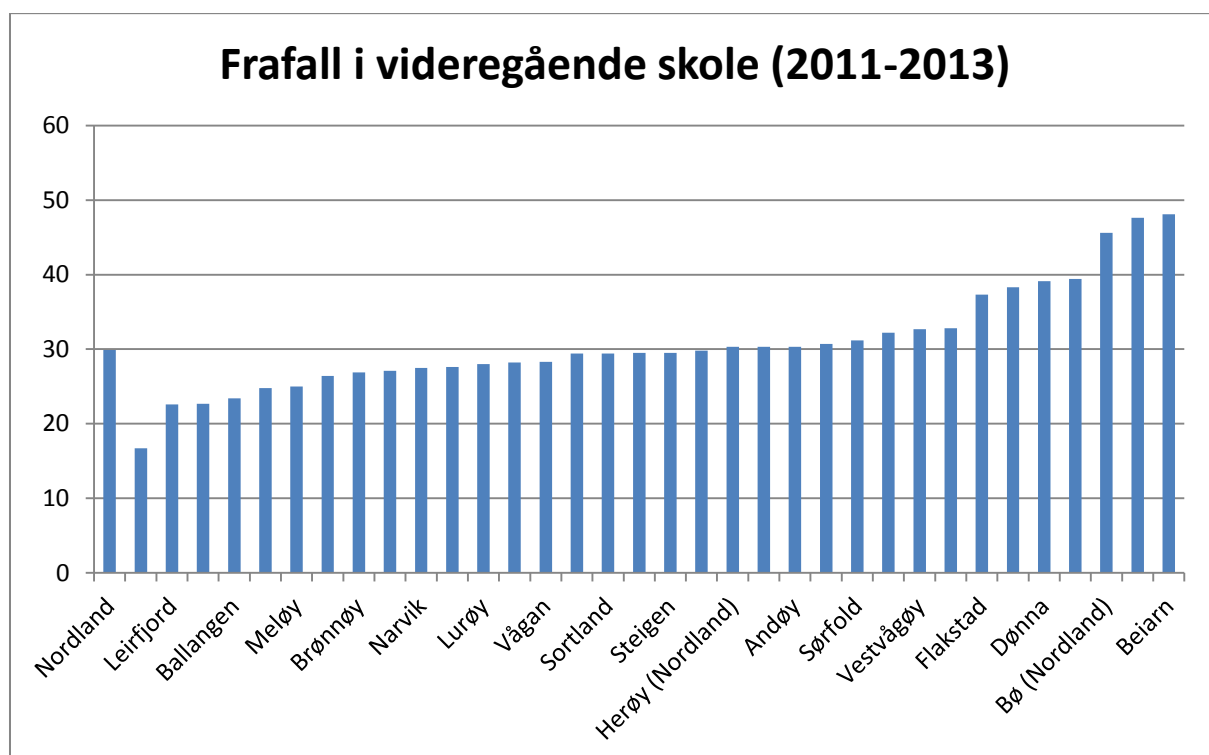
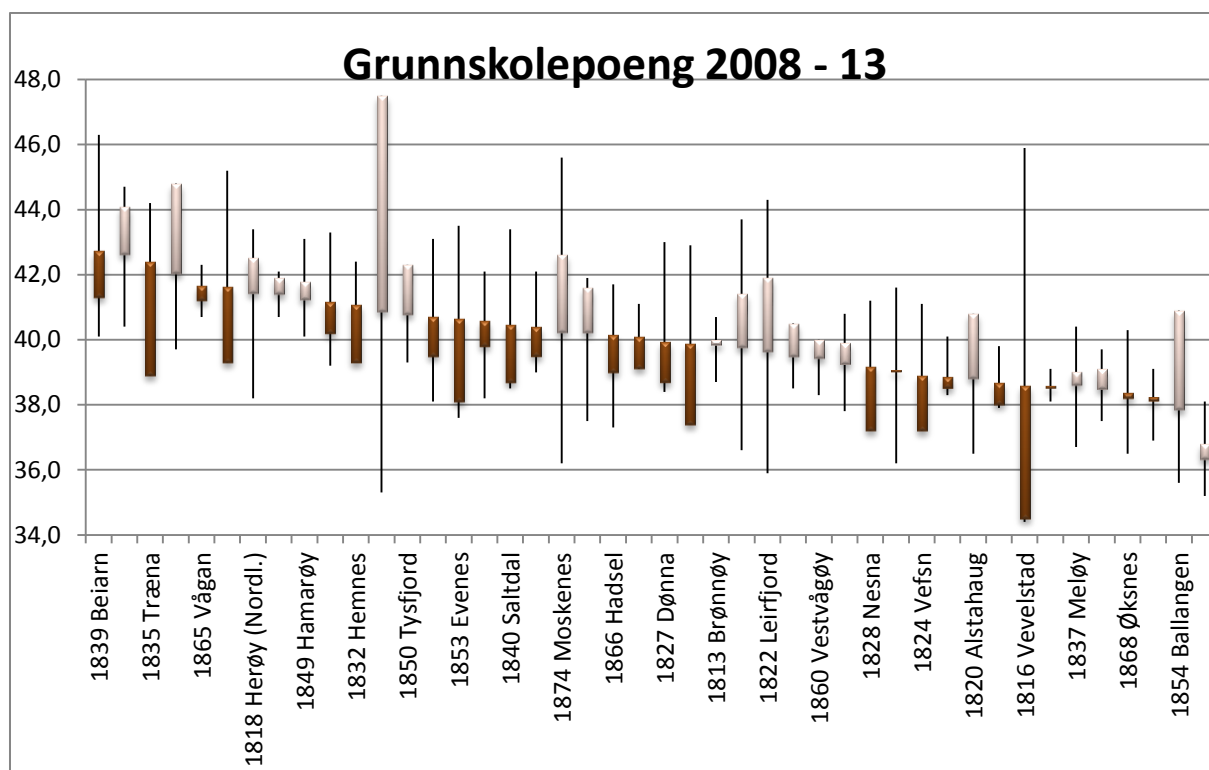
3.12 Læringsresultater

Beiarn kommune har over tid hatt gode resultater med hensyn til eksamens- og standpunkt karakterer for 10. trinn. Tabellen nedenfor viser at elevene i 2014 lå over gjennomsnittet nasjonalt og i Nordland ved eksamen og i grunnskolepoeng. Unntatt er snittkarakter i eksamen i naturfag, der en ligger litt under. Elevgruppene i Beiarn er så små at det er vanskelig å tolke noen årsakssammenhenger her.

Indikatorer og nøkkeltall	Nasjonalt	Nordland fylke	Beiarn kommune
Eksamen vår 2014:			
Snittkarakterer muntlig eksamen matematikk:	4,0	4,1	4,6
Snittkarakterer muntlig eksamen naturfag:	4,2	4,1	4,0
Snittkarakterer skriftlig eksamen engelsk:	3,7	3,6	3,9
Grunnskolepoeng gjennomsnitt:	40,4	40,3	42,1

Nasjonale prøver for 5. trinn viser at elevene i Beiarn ligger litt under gjennomsnittet nasjonalt og i Nordland i 2014. Få elever på trinnene gjøre det vanskelig å lese noen trend av dette resultatet. I all statistikk vil resultatene for små skoler og kommuner være sårbare for enkeltprestasjoner. En enkelt

elev som presterer svært godt eller dårlig vil påvirke snittet mye mer på en liten skole enn på en stor skole. En må derfor være forsiktig når en sammenligner gjennomsnitt basert på få elever.

Beiarn har et høyt frafall når det gjelder gjennomføring av videregående skole.

Det er et paradoks at resultatene for elever på 10. trinn er gjennomgående gode og at en har så stort frafall på videregående. Det er ikke gjort undersøkelser på årsaker til dette, slik at en eventuelt kan sette inn tiltak som kan virke og finne ut om skolen kan gjøre noe for å demme opp for dette.

3.13 Elevenes læringsmiljø.

Opplæringsloven § 9a og § 9a – 3 omhandler elevenes rett til et godt fysisk og psykisk læringsmiljø. Det skal sikre elevene et godt og inkluderende læringsmiljø som fremmer trygghet, helse, trivsel og læring. Læringsmiljøet er en indikator på kvaliteten i skolen. Thomas Nordahl m.fl. (2009) hevder at elevenes faglige, sosiale og personlige læringsutbytte har klar sammenheng med læringsmiljøet. Utdanningsdirektoratet viser til forskning som sier at det er fem forhold som er grunnleggende når man arbeider med utvikling og opprettholdelse av gode læringsmiljø:

1. Lærers evne til å lede klasser og undervisningsforløp
2. Positive relasjoner mellom elev og lærer
3. Positive relasjoner mellom elever og kultur for læring.
4. Godt samarbeid mellom hjem og skole
5. God ledelse, organisasjon og kultur for læring.

Læringsmiljø handler om at læreren, foreldrene og skoleledelsen har størst betydning for om vi klarer å skape den «gode skolen» for elevene, og dette vil være uavhengig av skolestørrelse og hvor skolen ligger.

Elevundersøkelsen de to siste år viser at elevene trives godt på de to skolene i Beiarn. Resultatet vil ikke bli gjengitt her i sin helhet fordi gruppestørrelsene er så små at de er unntatt offentlighet. På de fleste felt viser likevel tilbakemeldingene at skolene i Beiarn har hatt en svak bedring fra året før og at elevene stort sett er fornøyd på de fleste områder. Dette indikerer at det er et godt læringsmiljø og god trivsel blant elevene.

3.14 Hjem – skole

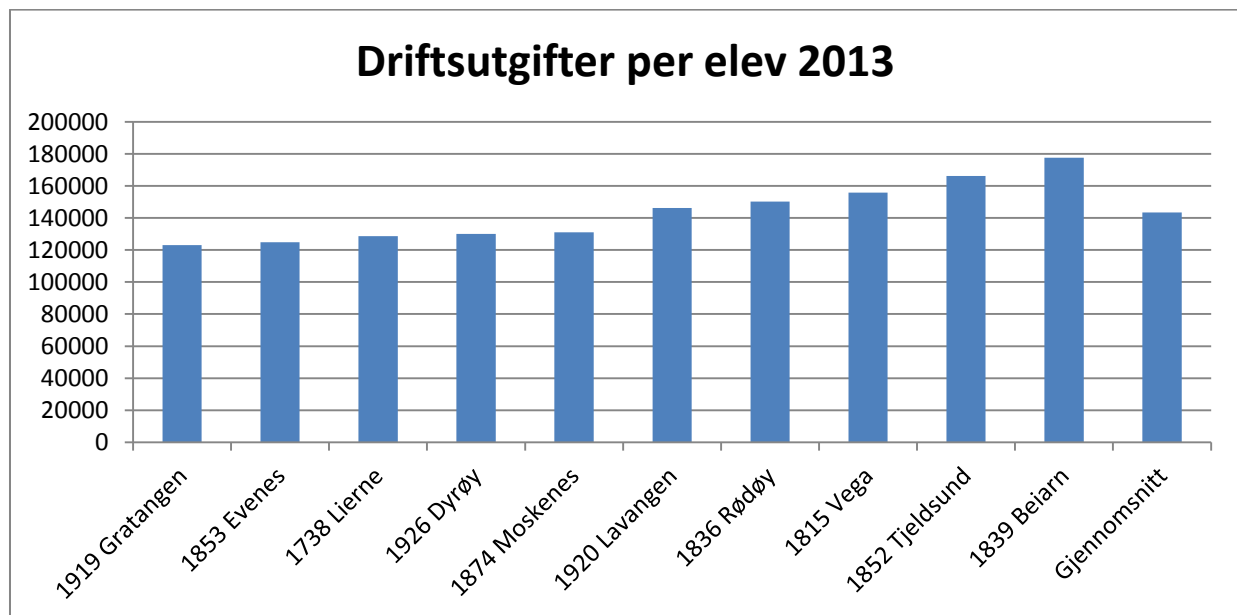
Samarbeid hjem- skole handler om hvordan skolen og foreldre sammen kan skape gode læringsvilkår for hver enkelt elev, i klassen og på skolen. Thomas Nordahl sier skole – hjem samarbeid omfatter både den støtten som foreldre gir sine barn med deres skolegang og læring, og den direkte kontakten mellom skole/lærer og foreldre. (Drugli og Nordahl, 2013)

Et godt samarbeid mellom hjem og skole vil styrke elevenes motivasjon for skole og styrke opplevelsen av trygghet og tilhørighet. Når skole og hjem jobber sammen og drar i samme retning øker helheten og sammenhengen i barn og unges hverdag. Et godt hjem- skoleforhold, der hjemmet har tillit til skolen og støtter opp om tiltak og opplegg i skolen vil være en styrke i den eventuelle omstillingsprosessen elevene må gjennom ved en eventuell skolesammenslåing.

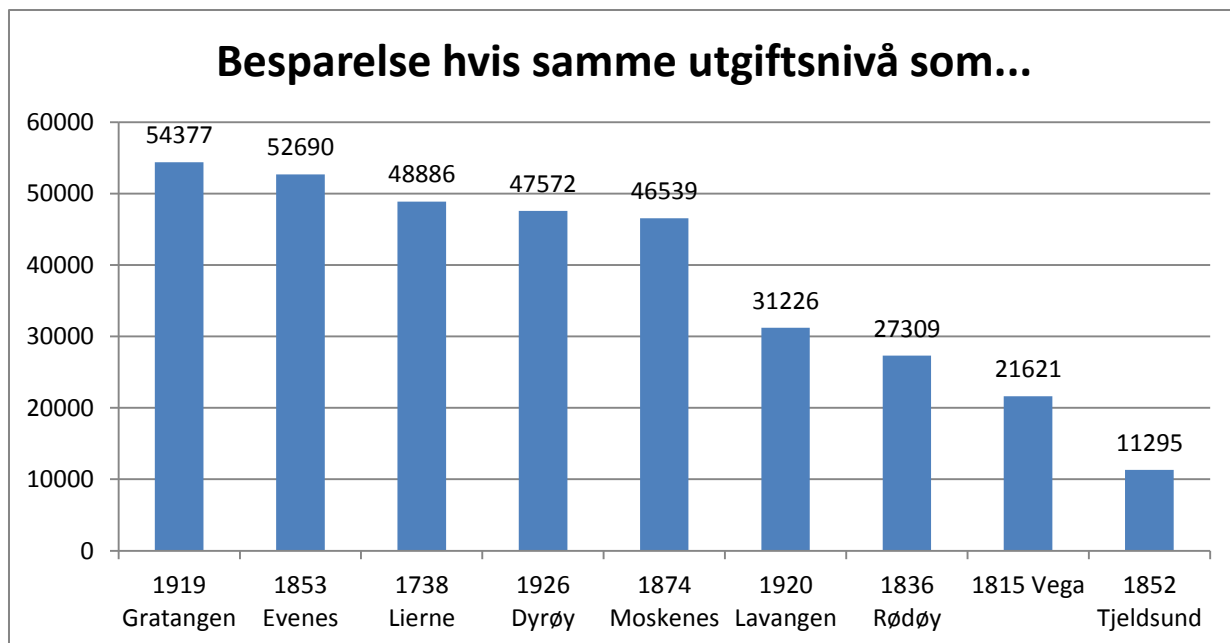
3.15 Økonomi

Budsjettet til hele Oppvekstsektoren i Beiarn kommune var i 2014 på 22.250.000 kr. Av dette var i overkant av 17.mill kr. til skole. Beiarn kommune hadde i 2013 nesten 180.000 kr i driftsutgifter pr. elev. Det er på topp i Nordland og høyt også for sammenlignbare små kommuner. (se tabell under). Dersom man kort skal se på kostnadssammenhenger vil geografi, spredt bebyggelse og behov for skoleskysst være elementer som gjør skoledriften i Beiarn kostbar. Elevtall, gruppestørrelser og antall skoler vil være et annet.

De siste årene er det gjort en del grep for å få ned kostnader, bl.a. kuttet rektor på en skole, kuttet lærerstillinger og merkantilt personale knyttet til skolene. Beiarn kommune kjøper også tjenester hos Fauske kommune ved inngått samarbeid om PPT sammen med andre Salten-kommuner.

Ved sammenligning med andre sammenlignbare kommuner, er det verdt å merke seg at elevtallet i Beiarn er slik at gruppestørrelsene er på et nivå der de akkurat er for store for deling og for små til å utnytte kapasiteten til lærerressursen best mulig. Det er dermed lite man kan spare ved f.eks sammenslåing av klasser/grupper fordi gruppestørrelsene gjør at dette i de fleste tilfeller ikke lar seg gjøre.

Andre kommuner en kan sammenligne seg med får utnyttet sine ressurser bedre fordi de kan ha flere elever med samme antall pedagoger.

4. Samfunnsmessige problemstillinger

4.1 Lokalsamfunn og skoletilbud

Hva er et lokalsamfunn?

Det er flere måter å definere et lokalsamfunn på. Det kan være et geografisk avgrenset område, eller en fellesskapsfølelse i en gruppe. Et lokalsamfunn kan defineres med grunnlag i historikk og tradisjon, eller med vekt på fremtidige utfordringer. Valg av innfallsvinkel vil påvirke hvordan man opplever endringer og hvilke følelser endringene setter i gang. Definisjonen vil derfor være felles og allmenngyldig og delvis subjektiv.

I følge Store Norske Leksikon er definisjonen på et lokalsamfunn følgende:

«Lokalsamfunn, betegnelse for sted og sosialt miljø innenfor et mindre område. Tidligere var det vanlig å regne lokalsamfunn som kulturelt ensartet og preget av sosial likhet. ... Det siste er ikke alltid tilfelle i morderne lokalsamfunn med sammensatt næringsgrunnlag, der folk treffes gjennom et handelssenter, en skole eller andre organiserte tilbud.»

Definisjonen av et lokalsamfunn er under stadig utvikling. Telemarksforskning sier i rapport om skolestruktur og lokalsamfunnets betydning:

«Bostedets betydning som identifikasjonsobjekt endrer seg, først og fremst som følge av nye former for samhandling. Bedre kommunikasjon og infrastruktur – nye biler, bedre veier, bredbåndstilknytning og sosiale medier minsker avstanden mellom folk og de fysiske grensene spiller mindre rolle enn før.» (Stange kommune, 2013:81)

Ofte sammenfaller definisjonen av et lokalsamfunn med skolekretsgrensen. Grunnlagsnotat for endring av skolestruktur i Steinkjer kommune viser til at en endring av kretsgrenser kan bety at lokalsamfunn må redefineres og at det nærmest oppstår identitetskrise blant innbyggerne.

«Det kan enten innebære at lokalsamfunn går fra å være en selvstendig enhet (skolekrets) til å bli periferi i en større enhet, at to (eller flere) likeverdige lokalsamfunn slås sammen til en større enhet, eller at lokalsamfunnet splittes på flere enheter (fordeles på flere kretser).» (Steinkjer kommune 2012:20)

Telemarksforskning sier videre at det finnes lokalsamfunn i byer, bydeler og bygder, og at skolen tradisjonelt har vært en viktig institusjon og bærebjelke i lokalsamfunnet.

Forestillingene om lokalsamfunn og nærmiljø er i ferd med å revideres. De fleste yrkesaktive tilbringer store deler av sin tid utenfor eget nærmiljø - på jobb, fritidsaktiviteter osv. det er de som vurderes som sårbare og som er mest utsatt for helse- og andre levekårsproblemer som blir værende i lokalsamfunnet og nærmiljøet. Det stilles spørsmålstegn til om definisjonene av lokalsamfunn som et lokalt avgrenset sted er i ferd med å bli utdatert?

Bedre infrastruktur og kommunikasjon gjør at det ikke er nødvendig å bo og jobbe eller ta utdanning på samme sted. Ofte er det både geografisk og sosial avstand mellom steder der folk bor og stedet folk jobber eller tar utdanning, lokalsamfunnet er dermed ikke nødvendigvis det stedet du sover. De overnevnte tendensene visker ut tradisjonelle grenser for lokalsamfunn og kan tappe det for ressurser og mulighet til å være betydningsfull for alle som bor der (Stange kommune, 2013:82). Det er også endring med hensyn til hvem lokalsamfunnene består av, bl.a. fordi sosiale medier fører til andre kommunikasjonsformer enn tidligere.

Oppfatningen av hvilke konsekvenser en endring i skolestruktur vil få, vil variere fra person til person og mellom grupper i lokalsamfunnet. Debatter omkring endringer av skolestruktur kjennetegnes derfor av mange og motstridende argumenter innad i lokalsamfunnet, noe som kan virke opprivende og splittende. Parallelt med slike spenninger oppstår det ofte samlende prosesser ved at lokalbefolkningen opplever et sterkt fellesskap og engasjement i kampen for sin nærmiljøskole.

I mange tilfeller identifiseres lokalsamfunnet med skolekretsen. Skolenedleggelse og endring av kretsgrenser krever derfor en re-definering av lokalsamfunnet og kan oppfattes som en «identitetskrise» for berørte lokalsamfunn. Det er viktig at involverte i en skolestrukturdebatt er klar over de prosesser debatten setter i gang i de berørte lokalsamfunnene for å forebygge eventuelle skadelige effekter og støtte opp om gode og robuste relasjoner, både under prosessen og i etterkant (Brønnøy kommune, 2014).

4.2 Lokalsamfunn i Beiarn

Arealplanens samfunnsdel for Beiarn kommune 2014 – 2024, definerer tre bygdesenter i kommunen: Moldjord, Trones og Storjord. Ellers er det spredt bosetning langs hele dalen over et stort geografisk område. Dagens skolekrets sammenfaller med lokalsamfunnene Moldjord og Trones for elevene i 1.-7. klasse. De øvrige elevene i 8.-10. klasse går allerede sammen på Trones, slik at det for mange ikke sammenfaller med lokalsamfunnet de bor i.

4.3 Bosetting og befolkningsutvikling

I følge samfunnsdelen til arealplanen ønsker man ikke å hindre desentralisert bosetting. Det legges likevel til rette for økt bosetting i sentrumsområdene, Moldjord, Storjord og Trones gjennom areal og reguleringsplaner.

Det er til sammen 52 tilgjengelige boligtomter i de tre områdene, men det ble bare bygd 13 nye boliger i forrige planperiode. Fremskutte tall for befolkningsutviklingen er negativ, så en venter ikke at det vil bli store endringer i bosetningsmønsteret. På landsbasis ser man at også i mindre kommuner skjer det en viss «sentralisering» også innad i kommunen slik at tendensene er at det blir færre i ytterkantene i kommunen. I Beiarn er primærnæringen

viktig, og ved eventuell overtakelse/generasjonsskifte på gårdene i bygda vil en kunne oppleve at det kommer nye barn også i ytterkantene av kommunen. Trenden har likevel vært at det er blitt færre barn i ytterkantene, også i Beiarn.

Arealplanens samfunnsdel legger opp til at Storjord skal være et handelssentrum, det er etablert 2 nybygg der i forrige periode. Det er områder tilgjengelig for industri både på Moldjord og Trones som ikke er blitt benyttet. Kommunen legger opp til nye omsorgsboliger på Moldjord og jobber for å få en så effektiv tjenesteproduksjon som mulig også geografisk. Det vil si at en vil få en dreining til at flest mulig arbeidsplasser ligger rundt tettstedene Moldjord, Trones og Storjord.

4.4 Skolen i lokalsamfunnet

Selv om mange yrkesaktive voksne tilbringer mye tid utenfor eget nærmiljø og er mindre avhengig av et velfungerende lokalsamfunn enn før, vil mange oppleve tapt fellesskapsfølelse, redusert livskvalitet og utrygghet når sentrale strukturer i lokalsamfunnet svekkes eller faller bort. Skolenedleggelse skjer ofte i mindre samfunn som allerede har lite tjenestetilbud på grunn av lav befolkningstetthet. Hvilke konsekvenser skolenedleggelse får for lokalmiljøet avhenger av hvilke funksjoner skolen har ivaretatt og om det finnes eller blir utviklet andre strukturer i lokalmiljøet som bidrar til at disse funksjonene blir opprettholdt. Dette kan skje på flere måter, f.eks. at lokalene som skolen har brukt gis et nytt innhold, annen næringsutvikling, eller at det etableres aktiviteter ved et nærliggende forsamlingshus.

Eksempler på funksjoner som skolen ivaretar i et lokalsamfunn kan være:

- Fritidsaktiviteter for barn og ungdom
- Kultur og idrettsaktiviteter for ulike aldersgrupper
- Uorganisert møteplass for barn, ungdom og voksne
- Møtelokaler og arkiv/lager for lag og foreninger
- Foreldre blir kjent med hverandre/etablerer samhold innad i foreldregruppa
- Inkludering av tilflyttere
- Arrangementslokale

Disse funksjonene gjør at det over generasjoner etableres en sterk lokal tilhørighet, fellesskapsfølelse og identitet. Slike bånd gjør lokalsamfunnet til noe mer enn bare et bosted. Innbyggerne blir stimulert til felles innsats for å få lokalsamfunnet til å fungere og lokale verdier satt pris på, vedlikeholdt og foredlet.

Ved en eventuell skolenedleggelse er det relevant å diskutere om de enkelte funksjonene vil forbli i lokalmiljøet eller om de vil følge med over i ny skole. Hvilke funksjoner er mest viktig å opprettholde i nærmiljøet? Er det funksjoner som kan eller bør etableres for å erstatte de som blir borte? Er det noen funksjoner som bør bli med over i ny skole?

Lokalbefolkningen kjenner best både lokale funksjoner, ønsker og behov. Kommunen kan være med på å legge til rette for å opprettholde og utvikle nye funksjoner i samarbeid med lokalsamfunnet, men initiativ og drift bør være lokalt forankret.

4.5 Bosetning og attraktivitet ved endret skolestruktur

Det blir hevdet at dersom skolen legges ned, så dør bygda. Telemarksforskning sier i utredningen i Stange kommune at det ikke er funnet støtte for dette i forskningslitteraturen. Det ser derimot ut til at skolenedleggelse ofte er en konsekvens av at bygda allerede er uttynnet. Ved utflytting etter skolenedleggelse kan det vanskelig påvises om det er skolenedleggelsen som er skyld, eller om det ville skjedd uansett.

De viser videre til en undersøkelse i Danmark etter studie av 30 skolenedleggelse i perioden 1990 – 1999. Konklusjonen at skolenedleggelsene er et resultat av at bygda er i ferd med å dø, ikke motsatt. (Egelund og Laustsen, 2006)

En undersøkelse fra åtte high school-distrikt i Nord-Dakota viser at både områdene der skolene ble lagt ned og mottakerskolene opplevde at kvaliteten på skolene og det sosiale miljøet ble styrket. Men samfunnsdeltakelse, vareomsetning og livskvalitet opplevdes som redusert der skolene ble nedlagt. (Stange kommune, 2013:89, Sell og Leistritz, 1997)

4.6 Beiarn kommune - et lokalsamfunn?

Nedgang i befolkningstall har konsekvenser. For kommunen gir det utslag i behov for å tilpasse tjenestene med hensyn til økonomi, personell og struktur. For nærmiljøene skjer det også gradvise endringer. En har blant annet hatt behov for å endre måter å gjøre ting på, for eksempel arrangementer, organiserte aktiviteter og lignende, som man før hadde «desentralisert» med egne opplegg i sitt nærmiljø. Færre folk til å gjøre jobben med å organisere og arrangere gir behov for mer samhandling. Til eksempel 17. mai-feiring, som de siste årene har vært felles for hele kommunen. En skole i bygda kan være med på å opprettholde og eventuelt skape nye felles arenaer for folk, der man får nye muligheter til å være med på eller jobbe for flere og ulik frivillige tilbud/aktivitet. Slike tilbud vil kunne være mer robust dersom man er flere til å drive dem og har flere som kan være med.

5. Alternativer for fremtidig skolestruktur

5.1 To skoler som i dag – Alternativ A

Alternativ A går ut på at man fortsetter som i dag med Moldjord skole 1.-7.trinn og Trones skole 1.-10. trinn. Dagens situasjon er i utgangspunktet kjent og nokså beskrevet overfor når det gjelder elevtall, personalsituasjon, skolebygg, økonomi og andre rammebetingelser.

5.1.1 Elevressurs

Elevtallet på skolene vil bli som i dag, med tidligere beskrevet nedgang i elevtallet, (ref. kap 3.1.) Begge skolene regnes i utgangspunktet som små skoler, der Moldjord er minst og mest sårbar. Når elevtallet går ned, vil klassene/gruppene bli mindre. En ser at det er nødvendig med flere sammenholdte klasser enn i dag for å få ressursene til å strekke til.

Pedagogisk sett kan små grupper være bra fordi det gir trygghet og forutsigbarhet. Dette forutsetter at elevene går godt sammen faglig og sosialt. Små grupper kan også være en utfordring dersom det er motsetninger i gruppa og en ikke har noen å «velge mellom» sosialt og i faglig arbeid. Små grupper blir dermed veldig sårbar dersom det skulle skje noe. Ved nedgang i elevtallet vil en måtte sette sammen flere sammenholdte klasser, f.eks. der 1. - 2. kl. går sammen i dag vil en kanskje måtte slå sammen 1. -4. klasse. Det er en stor utfordring å få til tilpasset undervisning til 4 ulike klassetrinn. Elevgruppene vil fortsatt være små og en får ikke utnyttet den samla elevgruppa som læringsressurs.

Fremskrevne elevtall for begge skolene.

År	Elevtall Moldjord	Elevtall Trones	Alle
2015-16	34	57	91
2016-17	33	45	78
2017-18	30	46	76
2018-19	25	45	70

Ut fra de siste fremskrevne tallene går elevtallet fortere ned enn de tall man har brukt de siste årene.

5.1.2 Personal

I dag har Moldjord skole 4,41 % lærerstilling og Trones har 11,37 % stilling. Dersom skolestrukturen fortsetter som i dag, vil gruppestørrelsene gjøre at gruppeinndelingen også fremover må bli omtrent som nå, selv om det blir færre elever i årene som kommer. Det vil si at det blir færre elever, men man opprettholder behovet for lærerressurser for å få kabalen til å gå opp med fag, delingstimer og spesialundervisning. En vil dermed få en forholdsvis dårlig utnyttelse av personalressursen.

Kravene fra nasjonalt hold til å drive utviklingsarbeid i skolene er større enn før og vil være uavhengig av størrelsen på skolen. Belastningen på personalet på to små skoler vil dermed bli større enn om personalet jobber på samme sted og kan dra fordel av å fordele oppgaver mer.

Høyere utdanningskrav til lærerne gjør at en på sikt vil få en utfordring med å oppfylle myndighetenes krav til kompetanse. På så små skoler som i Beiarn vil en være prisgitt de lærerne en til en hver tid har med sine fag. Det vil bli færre generalister som har mange fag de er kvalifisert for å undervise i. Faren er at en får skoler med flere «ufaglærte» i forståelsen av at de ikke oppfyller krav til kompetanse i alle fag de må undervise i for å få stillinger eller behov til å gå opp.

Ellers vil behovet for øvrig personal på skolene være omtrent det samme som i dag forutsatt at en opprettholder nivået på renhold og vaktmestertjenester som i dag.

5.1.3 Skyss

Når det gjelder skolevei vil dette forslaget være det som utgjør kortest vei for flest elever. Skyssmønsteret blir det samme som tidligere og utgiftsnivået på skyss vil bare bli redusert forholdsmessig ettersom elevtallet går ned. Som nevnt i tidligere kapittel er det Fylkeskommunen som refunderer skyssutgifter uansett løsning.

5.1.4 Kapasitet:

Kapasiteten ved de to skolene er og vil være mer enn stor nok slik skolebyggene er i dag. Utfordringen fremover er at det er for stor kapasitet ut fra behovet en har, og dermed får unødvendige store utgifter ved å drifte et så stort areal.

5.1.5 Økonomi:

Kostnadene for dagens drift er kjent, og driftsutgiftene vil være på omtrent samme nivå så lenge organiseringen med to skoler fortsetter. Største utgiftspost er lønn for personalet. Her er det vist til at det er redusert 3,59 % lærerstilling og en rektorstilling de tre siste årene. Nedtrekket er gjort, men det er ikke gjort organisatoriske endringer for å tilpasse ressursnedgangen. Elevtall og behov har ikke endret seg betydelig. Fremover ser enn at det er nedgang i elevtall, men gruppestørrelsen de nærmeste årene tilsier at det ikke lar seg gjøre med mange ytterligere sammenslåinger som gir besparelser i grunnressurs. Det vil være små variasjoner på tallene som kan gi et redusert gruppertall et år, men det går opp igjen og da er behovet det samme som tidligere. Det vil si at det ikke er mye å hente på lønn.

Drift og vedlikehold av to skoler med større areal enn det egentlig er behov for koster. Moldjord skole er spesielt kostnadskrevenne fordi arealet er betydelig større enn det elevtallet tilsier. Stort areal sammen med drift av basseng gjør at blant annet strøm er en stor utgiftspost.

Det er beskrevet behov for oppgradering av tak og uteområde på Trones til ca. 2 mill. og oppgradering av fyrrom, varmtvannssystem, trapp, elektrisk anlegg og uteområde m.m. for ca. 2 mill. kr. på Moldjord. Dette er tiltak som må påregnes de nærmeste årene dersom denne løsningen blir valgt. Uteområdet er nokså slitt og må påregnes å gjøre noe med på sikt. Stipulert til ca. 2 mill. kr.

For å få en fremtidsriktig skole bør man på sikt lage en plan for renovering av Moldjord skole. Slik kan en få en arealtilpasset skole som er tilpasset størrelsen på elevgruppen og nye behov i skolen. Dette vil utløse et større investeringsbehov på sikt. For å synliggjøre det kommende behovet for renovering, er det gjort et forsiktig anslag med utgangspunkt i forhåndstall brukt i forbindelse med renovering på 19 mill. (10.000 kr pr m² og et fremtidig behov på 1900 m²)

5.1.6 Håndtering av ledig kapasitet

Det vil ikke bli noe ledig areal eller utfordring med avhending dersom begge skolene skal være i drift som i dag.

5.2 En skole på Trones- Alternativ B

Alternativ B går ut på at man vedtar at det skal være en skole i kommunen og at skoletilbudet legges til Trones skole. 1. – 7. klasse på Moldjord flyttes da til Trones skole og Moldjord skole legges ned.

5.2.1 Elevressurs

Dersom man samler alle elevene på en skole i kommunen vil elevtallet uansett beliggenhet til skolen være den samme, og de fremskrevne tallene viser at det går fra 91 elever skoleåret 2015-16 til 70 elever skoleåret 2018-19.

En samlet elevgruppe på en plass gir bedre utnyttelse av elevressurs og lærerressurs. Større grupper gir mer robusthet og mer fleksibilitet. Blant annet kan en utnytte ressursen til spesialundervisning bedre, større grad av deling slik at det blir mindre sammenholdte klasser, og lærer har flere muligheter til å bruke flere metoder og ulike gruppestørrelser som pedagogisk virkemiddel.

Når elevgruppene blir større, får elevene mulighet til å velge sine venner mer og det er ikke så sårbart dersom en har elever som ikke går naturlig godt sammen. Dette vil være positivt både faglig og sosialt.

5.2.2 Personal

Ved å samle personalressursen og dermed kompetansen på et sted, får en bedre og større fagmiljø. En vil få mer fleksibilitet og bedre utnyttelse av fagkompetansen. En større organisasjon vil være mer robust ved f.eks. fravær/sykdom og det er flere å dele oppgaver med. Dette vil være positivt for kvalitet og videre utviklingsarbeid som er påkrevd i skolen.

En vil på noen trinn kunne ha færre sammenholdte klasser lengre (jmf. elevprognoser) dersom en samler elevene på et sted.

I forhold til de før nevnte endringene av kompetansekrav vil det være en styrke med størst mulig enheter, slik at en kan utnytte hver enkelt lærers fagkompetanse mest mulig og skolen vil få best mulighet til å dekke opp fagene med en større totalt tilgjengelig kompetanse.

Størrelsen på elevgruppene gjør at grunnressursen de nærmeste årene vil være tilnærmet lik i dag. Det vil si at det er behov for omtrent like mye grunnressurs. De besparelser man kunne fått ved å redusere personalet noe ved sammenslåing, er allerede tatt tidligere uten at man da tok de organisatoriske endringene. Det må derfor påregnes at ressursbehovet med hensyn til lærerstillinger vil være nokså likt det det er i dag.

Når det gjelder øvrig personale vet vi at assistentressurs for det meste er knyttet opp til enkeltelevers spesielle behov eller faglig styrking av enkeltelever eller grupper. Skolene bruker ikke mye assistent som styrking i gruppe, dermed vil ikke stillingsbehovet endre seg stort ved sammenslåing.

Behovet for ressurs til renhold på Trones vil være det samme som tidligere og en planlegger ut fra samme stillingsstørrelse som før. Dersom Moldjord skole legges ned, vil behovet for renhold endre seg noe. Basseng, samfunns-sal og voksenopplæring regner en med blir værende foreløpig til det eventuelt foreligger andre løsninger. Til annet bruk eller avhending av lokalene er ikke klarlagt, vil det dermed være behov for noe renhold, men ikke på nivå med dagens nivå såfremt det ikke blir annen aktivitet i lokalene i kommunens regi. Det er ikke regnet på stillingsstørrelser i forbindelse med endringer.

Det er egen vaktmester lokalisert til skolene. Denne ressursen er bitt styrket det siste året. På Moldjord er basseng og samfunns-sal og varmeanlegg det som tar mest tid hos vaktmestrene. Inntil en har avklart etterbruk av bygg vil behovet for vaktmestertjeneste være det samme.

5.2.3 Skyss

Dersom alle elevene skal til Trones, blir reisevei for elevene fra Storjord og nedover bygda lengre enn før. Vi får enn større andel av elever som må reise fra 11 – 30 km en vei. Men det er ingen som trenger å reise mer enn 30 km. (Ref. skysskjema s. 11)

Nordland Fylkeskommune fremholder at dette er innenfor akseptabel reisetid ut fra reglene som legges til grunn for samlet reisetid for elevene. Dette vil gi en begrenset dyrere skyss for Beiarn kommune enn alternativ C og noe dyrere løsning enn dagens løsning (alt. A) Dette er ikke beregnet ned i minste detalj, kommunens endrede utgifter dreier seg om billettpris og eventuelt takstendring der eleven som får skyssbehov eller lengre reisevei får påslag på billettprisen for ny sone.

5.2.4 Kapasitet

Det er kapasitet på Trones skole for å ta i mot alle elevene fra Moldjord uten store endringer. Grupperom må påregnes noe innkjøp av utstyr for å oppgradere til klasserom og det må påregnes mindre tiltak for å tilpasse en større elevgruppe, bl.a. garderobeløsninger. Det vil bli litt mindre tilgang på grupperom fordi de største grupperommene gjøres om til klasserom.

Arealet på eksisterende arbeidsrom er gjennomgått og vurderes som store nok ut fra dagens tall på lærere. Men det vil bli trangt og det vil ikke være mulig å ha arbeidsrom til flere uten å ta i bruk annet areal. Her er det ikke mye plass å gå på. Eventuelt kan det vurderes omdisponering av rom og/eller utbygg.

Det vil trolig måtte bli sambruk av kontor for merkantilt personal og inspektør. Øvrig personal regnes ikke som berørt av endringene når det gjelder kapasitet.

5.2.5 Økonomi:

En løsning der Trones skole blir valgt vil ikke endre utgiftene til personalkostnader nevneverdig de første årene. Dersom elevtallet går ned slik det ser ut nå og en drar fordel av en mer fleksibel bruk av personalet, vil lønnskostnadene gå ned noe på sikt.

Dagens driftsutgifter ligger på i underkant av 467.000 kr for Trones skole. Selv om elevtallet øker, vil ikke driftsutgiftene øke nevneverdig. De totale driftsutgiftene til skole vil reduseres når det blir avklaring på etterbruken av Moldjord.

Ved større elevtall kan det bli begrenset mer slitasje på deler av bygg og inventar. Det vil dermed kunne bli et noe økt behov for vedlikehold på bygg og uteområde. En vil likevel oppnå besparelser på å gå fra to til et bygg.

Det er ikke regnet på kommunens utgifter til skyss i detalj. Fylkeskommunen redegjør for at denne løsningen blir noe dyrere for kommunen enn alternativ A, og litt billigere enn alternativ C, Moldjord.

Kjente utgifter til renovering de nærmeste årene: Tak må skiftes og asfaltering av uteområdet. Kostnadsberegnet til ca. 2 mill.kr.

5.2.6 Håndtering av ledig kapasitet

Dersom skoletilbudet legges til Trones skole, legges Moldjord skole ned som skole. Dette gir en utfordring med overkapasitet av ledig areal på Moldjord. Kommunen vil likevel fortsatt ha bruk for deler av arealet som er tilgjengelig på Moldjord. Ved en sammenslåing til Trones skole har en ikke planlagt noe annet enn eksisterende løsning for svømmeundervisning. Det vil si at det fortsatt er behov for bassenget på Moldjord. Det er heller ikke planlagt andre løsninger for Voksenopplæringen enn å bruke dagens areal på Moldjord. Det vil ikke være ledig areal på Trones skole til Voksenopplæringen ut fra elevtallene de fire første årene. Ut fra praktiske hensyn ses det på som den beste løsningen at deltakerne på Voksenopplæringen har sitt tilbud på Moldjord så lenge de har bosted i området.

Det vil trolig være behov for samfunns-salen til faste aktiviteter, arrangement og utleie så lenge det ikke finnes andre alternative i området..

Det anbefales at det lages en egen utredning sak for mulighetene for etterbruk, utleie eller avhending av Moldjord skole og alternative løsninger for det arealbehovet som kommunen har.

5.3 En skole på Moldjord – Alternativ C

Alternativ C går ut på at man vedtar at det skal være en skole i Beiarn kommune og at skoletilbudet legges til Moldjord skole. 1.-10.- klasse på Trones skole flyttes til Moldjord, og Trones skole legges ned.

5.3.1 Elevressurs

Utover ulik belastning på grunn av lengde på skolevei og skoleskyss, regnes begrunnelsene i punktet om elevressurs for Trones skole å være de samme som for Moldjord. Det vises derfor til pkt 5.2.1.

5.3.2 Personal

Beskrivelsene under punktet angående personal for Trones skole regnes å være de samme for Moldjord skole. Det vises derfor til pkt. 5.2.2.

5.3.3 Skyss

Dersom alle elevene skal til Moldjord skole, vil flere elever få noe kortere skolevei. Men elevene som bor øverst i dalen vil få betydelig lengre skolevei med de belastninger det medfører. Ut fra Nordland Fylkeskommunes retningslinjer er dette innenfor de regler som legges til grunn for samlet reisetid, men det vurderes som den mest belastende løsningen for enkeltelever. (Ref. Skysstabell, s. 11)

Nordland Fylkeskommune bemerker at alternativ C vil gi en noe dyrere løsning enn alternativ A for kommunen, men begrenset billigere enn alternativ B. Også her er det snakk om priser på enkeltbilletter og eventuelt påslag eller avslag på grunn av endring av sone og vil ikke være store beløp.

5.3.4 Kapasitet:

Arealet til Moldjord skole har i utgangspunktet kapasitet til å ta imot alle elevene fra Trones skole uten store endringer. Dette forutsetter at man får tilgang på hele skolens areal. Moldjord skoles utfordring er at arealet er stort nok, men den tradisjonelle inndelingen i store klasserom og mye gangareal hindrer en fleksibel bruk når gruppestørrelsene blir mindre og en ikke har behov for så store klasserom. Den er lite arealeffektiv etter dagens krav og har løsninger og utseende som ikke er etter dagens standard. Store endringer på eksisterende bygg vil bli svært kostnadskrevene. Noe oppgradering/tilpasning, eventuelt innkjøp av utstyr til grupperom og klasserom må påregnes.

Eksisterende arbeidsrom til pedagogisk personale vil bli for lite ved en eventuell sammenslåing. Dette kan løses ved å ta i bruk annet areal. Det vil ikke være mulig å benytte annet klasserom på grunn av behovet for antall klasserom/grupperom. Da gjenstår løsning med å endre inndeling av rom eller evt. påbygg, noe som ikke sees på som særlig aktuell løsning.

Dersom alternativ C blir valgt, forflyttes arealbehovet til skolens eksisterende leietakere som er voksenopplæring, bolystprosjekt og prestekontor. Bolystprosjektet er i utgangspunktet ferdig i november 2015, så skolen vil få tilgang på disse lokalene, men det må finnes en alternativ løsning for

prestekontoret. Største utfordring vil være å finne annet lokale til voksenopplæringen. Det er naturlig at denne virksomheten har tilknytning til skole/undervisning fordi det er nokså like behov til lokaler.

Moldjord skole kan tas i bruk slik den står med små forbedringer. Slik sett kan en forholdsvis snart ta i bruk skolen med eksisterende løsning. Dette sees i midlertidig ikke på som en langsiktig og fremtidsriktig løsning. Dersom det vedtas at skolen skal renoveres, anbefales det at dette gjøres i forkant av en sammenslåing. Slik sett vil det ta lang tid før denne løsningen kan gjennomføres, siden prosjektering og byggearbeider må gjøres før en sammenslåing kan finne sted. Anslått tid for gjennomføring tidligst 2019.

5.3.5 Økonomi

For en løsning på Moldjord vil ikke utgiftene til personalkostnader endres nevneverdig de første årene. Lønnskostnader vil trolig gå ned noe på sikt tilsvarende de andre løsningene med en skole

Dagens driftsutgifter ligger på 988.000 kr. for Moldjord skole. Selv om elevtallet øker ser en ikke at driftsutgiftene vil øke nevneverdig. De totale driftsutgiftene vil gå ned når det blir avklaringer på etterbruken av Trones skole.

Ved større elevtall kan det tenkes at slitasje på bygg øker noe og at det vil bli et noe økt behov for vedlikehold på bygg og uteområde.

Kjente utgifter til renovering de nærmeste årene: VVS fyrrom og varmtvannssystem må utbedres, trapp utvendig, gulvbelegg og el.skap. Utvendig maling. Kostnadsberegnet til ca. 2. mill kr.

Det er ikke regnet på kostnader til skoleskyss. Fylkeskommunen sier at det alternativ C vil gi en noe dyrere løsning for kommunen enn alternativ A, men begrenset billigere enn alternativ B.

5.3.6 Håndtering av ledig kapasitet

Dersom skoletilbudet legges til Moldjord skole, legges Trones skole ned som skole. Det vil gi en utfordring med overkapasitet av ledig areal på Trones. Kommunen har i utgangspunktet ikke bruk for disse arealene. Det sees ikke på som et alternativ å legge voksenopplæringen hit, selv om man evt. ville ha behov for lokaler til dette. Her vil avstand til bosted og utfordring/økonomi gjøre dette til et dårlig alternativ ut fra dagens organisering av tilbudet.

En nedleggelse av skolen vil skape utfordringer for faste leietakere med aktivitet på kveldstid. Spesielt gymsalen er mye i bruk i forbindelse med aktivitet og utleie. Det må også sees på hva en gjør med musikkbingen ved endring av bruk av bygninger eller avhending av bygg.

Det anbefales at det lages en egen utredning for mulighetene for etterbruk, utleie, eller avhending av Trones skole. En kan se for seg at en slik utredning bør se på om det et alternativ å huse aktiviteten som i dag er i «gammelskolen» på Trones for eventuelt å fase ut de eldste og kanskje mest kostnadskrevende og utdaterte byggene til kommunen.

5.4 En ny skole/allhus på Storjord – Alternativ D

Alternativ D går ut på at en vedtar at det skal være en skole i Beiarn kommune og at tilbudet skal legges til en ny skole og allhus på Storjord. 1.-7. klasse på Moldjord og 1.-10. klasse på Trones flyttes til Storjord og begge skolene legges ned.

5.4.1 Elevressurs

Elevtallet vil være det samme som alternativ B og C når en slår sammen skolene til en skole. Øvrige premisser med hensyn til gruppestørrelser m.m. vil også være den samme.

5.4.2 Personal:

Alternativ D vil ikke utgjøre noen forskjell på antall ansatte det er behov for. Med ny arbeidsplass på Storjord vil alle ansatte forholde seg til et nytt arbeidssted og vil få endret arbeidsvei. Med et nytt bygg vil de fysiske arbeidsforholdene bli veldig bra og tilpasset dagens behov og standard. Et nytt bygg vil også kunne ta høyde for dagens behov for utforming, slik at undervisningen kan bli så optimal og tidsriktig som mulig. Dette vil være positivt med tanke på mulighet for faglig utvikling og faglig utøvelse for den enkelte ansatte, og vil kanskje også regnes som et konkurransefortrinn senere når en skal rekruttere nye lærere til kommunen.

5.4.3 Skyss

Det vil bli endring i lengde på skolevei for alle elevene. Dette innebærer at det blir ca. 20 elever på Storjord som ikke trenger skyss. De øvrige vil få lengre eller kortere vei ut fra hvor de bor. Ingen elever vil overstige grensen til for lang skyss tid til skolen, ref pkt. 3.5.

Nordland Fylkeskommune anbefaler alternativ D og fremholder dette som det rimeligste alternativet for kommunen og at det samlet sett er det beste alternativet for reisetid for elevene.

5.4.4 Kapasitet:

Ny skole vil bli planlagt med god margin for å ta høyde for et mulig økt elevtall og vil ellers være tilpasset dagens standard og behov. Det vil ikke være kapasitetsproblemer.

5.4.5 Økonomi:

Personalomkostninger vil ikke være forskjellig fra de andre forslagene.

Det forutsettes at de driftstekniske løsningene for nytt skolebygg blir så optimal som mulig og at driftskostnadene blir så optimale som mulig. En vil ikke få store vedlikeholdskostnader de første årene.

Dette alternativet er det billigste med hensyn til skyssutgifter

Til en har avklart etterbruk/avhending av de andre skolebyggene vil kommunen ha større driftskostnader enn nødvendig. Størrelse her avhenger av om kommune tar i bruk hele eller deler av byggene selv, eller om de blir avhendet.

5.4.6 Håndtering av ledig kapasitet

Det vil være en utfordring å finne nye brukere av to skoler. Samtidig gir dette muligheter. Enten for ny og alternativ bruk i kommunal regi, eller ved avhending til private. Denne utredningen har ingen svar på hvordan en skal gjøre dette, bare mange utfordringer.

I et nytt skolebygg på Storjord må en del arealbehov avklares. For eksempel om voksenopplæringen skal være i samme bygg, hva gjør en med bassenget? Skal det planlegges nytt basseng sammen med skolen på Storjord, eller skal man fortsette med eksisterende løsning på Moldjord? Hvor skal prestekontoret eventuelt være? Her vil det være mange spørsmål som må sees på i sammenheng med prosjektering av ny skole og som vil ha mye å si for valg av løsninger.

Det anbefales at det lages en egen utredning på dette, der en avdekker kommunens egne behov for areal, og andre løsninger med eventuelt utleie og/eller avhending. Her bør en gå i prosess med de ulike etatene i kommunen, innbyggerne, lag og foreninger og eventuelt andre for innspill på behov og mulige løsninger.

5.4.7 Prosjektering av ny skole

I forkant av utredningen har en valgt å ikke gå videre med planer for prosjektering/skisseprosjekt av ny skole på Storjord før en eventuelt har vedtatt denne løsningen. Dette fordi kostnadene for en prosjektering er unødvendig stor dersom en ikke går videre med alternativet. Det vises til at det mange momenter som må vurderes i planleggings- og prosjekteringsfase. Her er det bl.a. nevnt om bassengløsning skal med, areal til voksenopplæring, størrelse på areal til aktivitet utenom skole, osv.

Areal.

Det finnes ledig areal på Storjord. I første omgang må det lages ny reguleringsplan for skoleområdet. I denne sammenheng må flomsikring og opparbeidelse av arealene planlegges.

Bygg

Forslag D innebærer bygging av både skole og allhus. En utredning/prosjektering av byggene er nødvendig. Her vil det fremgå hvilke behov/kriterier som legges til grunn for utredningen. For å ha et tall å beregne ut fra legges det i denne utredningen til grunn et elevtall på ca. 120 – 140 elever, med mulighet for full deling av klassene. Da er det tatt høyde for en eventuell positiv elevutvikling og det faktum at skolen i små lokalsamfunn ofte har en utvidet funksjon, der skolens arealer brukes til en del andre aktiviteter.

Beregnet areal for skoledelen: ca. 1900 m². Det presiseres at dette er generelle forhåndstall tatt ut fra en tradisjonell måte å planlegge skole på. Her er det ikke tatt høyde for areal til andre som kan ha tilknytning til skolen som f.eks. voksenopplæring, kulturskole og barnehage. En egen utredning og prosjektering må se på reelle behov, hvilke aktører som skal inn, sambruk og øvrig arealbehov.

Ny skole Storjord – overslag arealbehov	
10 klasserom	600 m2
5 spesialrom	300m2
10 gr rom	150 m2
Fellesareal adm, bibl. gangareal m.m.	550m2
(Gymsal – kan tas bort og legges til allhus)	(300 m2)
Sum	1900 m2

Allhuset kommer i tillegg til dette. Man regner med at det vil være besparende å planlegge felles gymsal inn i dette huset. Evt. andre besparelser eller samordning av areal må en utredning ta høyde for.

Et nybygg vil være et tidsriktig bygg i forhold til bygningsstandard, miljø og tilpasset det behovet som en fremtidsriktig skole har.

Kostnader investering

En har i utredningen valgt å gå ut fra generelle forhåndstall som blir brukt for å finne kostnadsnivå på nytt skolebygg. .

Det er lagt til grunn 35.000 kr. pr. m2 for skoledelen av bygget. Da vil et grovt prisoverslag ligge på 56 mill. kr. Allhus (inkludert gymsal) kommer i tillegg. Det presiseres at det ikke tatt høyde for eventuelt basseng, areal til voksenopplæring og/eller andre funksjoner som skal være i bygget. Dette må en nærmere planlegging og prosjektering ta høyde for.

For opparbeidelse av uteområdet er det beregnet ca. 5 mill. kr. Dette er også forhåndstall og tar ikke høyde for spesielle utfordringer eller ønsker for utforming.

5.4.8 Finansiering

Beiarn kommunes finansielle stilling og forventede økonomiske utvikling er nevnt i pkt. 2.6. Kommunens handlefrihet til investeringer ventes å bli stadig bedre, mens handlefrihet til drift blir dårligere. Denne situasjonen forventes å fortsette ytterligere fremover.

Det er knyttet usikkerhet til kostnadene ved opparbeidelse av tomt og til tekniske løsninger i skole og allhus. Valg av løsninger for nytt bygg vil ha mye å si for finansieringskostnadene. Det vil utgjøre store forskjeller dersom en for eksempel tar med basseng, løsning for voksenopplæring, størrelse på areal til andre formål enn skole m.m. Dette kunne en brukt mye tid og ressurser på for å komme frem til et best mulig kostnadsoverslag i forhold til en eventuell investering. På dette planstadiet ønsker vi å synliggjøre hva kommunen har potensielt råd til, uten at det kan påregnes å få direkte negativ konsekvens for kommunens øvrige investeringer og drift.

Ved årsskiftet 2014/15 hadde Beiarn kommune fondsavsetninger på totalt 237,5 mill. kr. En lokal handlingsregel er vedtatt av kommunestyret slik at 20 mill. kr. skal opparbeides i bufferfond før kommunen kan bruke vesentlig av fondet til investeringer (ut over årlig avkastning). Kommunens økonomisjef kommenterer kommunens økonomiske utvikling i forhold til handlingsregelen som sunn og god. I sammenheng med skoleutredningen pekes det på effekten av å vente noen år med investering for å utnytte rentesrente-effekten.

Beregninger som er gjort av rådmannen viser at dersom den økonomiske utviklingen fortsetter som forventet, vil kommunen til dette formålet, kunne investere og egenfinansiere inntil ca. 85-90 mill. kr. uten at det påregnes å gå spesielt utover kommunens øvrige drift.

I praksis vil en eventuell investering delvis finansieres med egne oppsparte midler, lån (andel avhenger noe av fremtidig renteutvikling), motta tilskudd (allhus) og eventuelt med rentekompensasjon. Her vil det politiske ønsket om å prioritere denne typen investering i forhold til andre offentlige/kommunale formål være det avgjørende.

5.5 Kostnader - investering - gjennomføring

Oppsett på overslag på investeringsbehov for alle forslagene og tidspunkt for mulig gjennomføring.

	A. Som nå – to skoler	B. Trones	C. Moldjord	D. Storjord
Bygninger	4 mill./19 mill.	2 mill.	2 mill./19 mill	56 mill + allhus
Uteområder	2 mill.	0	2 mill.	5 mill
Sum	6 mill./19 mill.	2 mill.	4 mill./21 mill	61 mill + allhus
Mulig gjennomføring fra:		01.01.2016	01.08.2016/2019	2020->

6. Tilbakemeldinger fra elever, tilsatte og foreldre

Medvirkning

I prosessene som er gjort sammen med elever, personalet og på foreldremøter har man hatt et opplegg der en har etterspurt fordeler og bakdeler med alternativene som foreligger. En god del av tilbakemeldingene etter disse prosessene gjengis her i stikkordsform. En vil kunne se at mange av de samme argumentene går igjen hos de ulike gruppene.

23. og 24. april ble det holdt et møte for elever på kolene med informasjon om arbeidet med en sak om skolestruktur og de fire alternativene som utredes. Det ble også snakket om medbestemmelse og barns rett til å uttale seg i saker som angår dem. (Ref. Barnekonvensjonen) Deretter jobbet elevene etter IGP-metoden (Individuell – gruppe – plenum) med argumenter for og mot på alle alternativene. Argumentene som ble fremlagt i plenum er skrevet ned slik de ble sagt og godkjent av elevene i møtet.

27.04.2015 var personalet på begge skolene samlet for informasjon og prosess i forbindelse med utredningen av skolestruktur. Personalet jobbet på samme måte som elevene, der en i grupper diskuterte fordeler og ulemper med de ulike forslagene. Gruppene var blandet med personal fra begge skolene på alle gruppene. De ble bedt om å se på pedagogiske konsekvenser og arbeidsmessige konsekvenser. Renholdere og vaktmestere var ikke til stede.

Politikerne i Driftsutvalget arrangerte åpent foreldremøte på begge skolene 27.04.2015 på Moldjord skole og 28.04.2015 på Trones skole. Skolestruktur var eneste tema. På Moldjord møtte ca. 40 stykker og på Trones var det til sammen 23 som møtte. Det ble gjennomført en lignende prosess der foreldrene fikk jobbe med fordeler og ulemper med alternativene som foreligger. Notater i stikkordsform ble skrevet av det som ble lagt frem i plenum. Disse er sjekket opp mot det gruppene skrev ned etter gruppearbeidet under møtet.

6.1 Tilbakemeldinger på dagens ordning med to skoler – alternativ A

6.1.1 Tilbakemelding fra elever på Trones og Moldjord skole.

Positivt med dagens ordning, alternativ A

På Trones nevner elevene følgende som positivt: *«det ikke er for langt for noen å kjøre med buss, det er bedre plass, der er flere lærere, når det er færre elever får en bedre oppmerksomhet fra lærer, at man ikke bruker flere penger på ny skole og at alle får gå på den skolen som er nærmest.»*

Elevene fra Moldjord sier at: *«det er mer plass til elever og lærere ved to skoler, det er fint som det er, ganske kort skolevei for alle, bassenget er på Moldjord og det er fint å være sammen med folk man kjenner godt.»*

Negativt med dagens ordning, alternativ A

På Trones sier elevene at det som er negativt med dagens ordning er at: *«det er få elever på hver skole, det er lengre skolevei for 8.-10 likevel, elevene får ikke møtes så ofte, man får ikke være sammen med alle barna og det blir mindre sosialt.»*

På Moldjord sier elevene at: *«det er dyrt å drive to skoler, alle får ikke være i lag, det er få elever og en får ikke treffe alle vennene på skola, og det er dumt at klassene ikke får være sammen med de de skal gå sammen med på ungdomsskolen.»*

6.1.2 Tilbakemeldinger fra personalet

Positivt med dagens ordning, alternativ A:

«Minst mulig endringer, små klasser – lett oppfølging, små og trygge miljøer, alle elevene blir sett, positivt med aldersblanda grupper, flest mulig har ei skole i sitt nærmiljø – unngår for lang skolevei (flyktingene), nærhet barnehage – skole, større foreldreengasjement, beholde stillinger, basseng/svømming og nærhet til kommuneadministrasjonen og folkebibliotek for Moldjordelever. Større arbeidsplasser (kontorplasser), flere har nærhet til arbeidsplass

Negativt med dagens ordning, alternativ A

Små klasser – få å spille på, får ikke rene klasser (tidlig innsats) få kolleger å spille på – lite fleksibelt timeplanmessig, små faglige miljø, færre å spille på både elever og lærere, mindre sjanse til å finne en elev å «matche» med, vanskeliggjør samarbeid, få å samarbeide med/planlegge med, overgang barnetrinn – ungdomsskole for Moldjordelevne, mer sammenholdte klasser pga. små ressurser (urasjonell ressursbruk, svømmeorganisering for Trones-elever. Skolene kan bli ulike - jmf. pedagogisk utviklingsarbeid og dårlig utnyttelse av lærerne. For lite ressurser mht. flyktingbarn, Trones-elever mister mulighet til flerkulturell påvirkning, ressursutnyttelsen, vanskelig å utnytte best mulig pga. mye sammenslåing på trinnene. Det er mer sårbart ved fravær/sykemelding, Moldjord føler seg noe glemt/for lite fulgt opp av ledelsen.

6.1.3 Tilbakemeldinger fra foreldrene.

Positivt med dagens ordning, alternativ A

På Trones skole sier foreldrene at: *det er positivt at de minste har kortest mulig skolevei, det er godt skolemiljø for ungdomsskolen, at det er viktig å opprettholde skolen for nærmiljøet, to skoler gir arbeidsplasser, elevene får mer hjelp på en liten skole, en slipper nord-sør konflikten i bygda og at «vi bør ta oss råd til to skoler i bygda.*

På Moldjord skole kom følgende frem: *transport og avstand er minst mulig, kort vei til skole for de fleste, bra med basseng på skolen, opprettholder flere lærerstillinger ved to skoler, nærhet til nærmiljøet, eleven blir godt sett*

Negativt med dagens ordning, alternativ A

På Trones mente foreldrene at: *det er dyrt å drifte to skoler – bedre at alle er i lag, det er dumt at trinnene er slått sammen. Mange år at pensum ikke passer det trinnet eleven er på når det er sammenholdte klasser, det er veldig dumt for nærmiljøet dersom skolen blir borte, elevene har for få venner å velge mellom, økonomiske begrunnelser – det er dyrt å drifte to skoler, det er standardforskjell på skolene med en nylig opp-pusset skole med mer og bedre utstyr, det er for få elever til å opprettholde to skoler, et er vanskelig å rekruttere lærere med dagens ordning.*

Fra Moldjord kom følgende innspill: *det er ikke bra med så mange sammenholdte klasser, få lærere gjør at det er et lite arbeidsmiljø på Moldjord, man splitter de få unge som er i bygda, det blir små klassemiljø, ungene ønsker å være sammen, splitter bygder, for små fagmiljø, få elever – få venner å velge mellom, det brukes mye penger til skyss, få lærere på samme plass, bare en skole som tar imot flyktninger.*

6.2. En skole på Trones – alternativ B

6.2.1 Tilbakemeldinger fra elever på Trones og Moldjord skole

Positivt med en skole på Trones, alternativ B

Elevene på Trones sier følgende er positivt med alternativ B: *Skolen blir i midt i bygda, det er en stor akebakke, skolen er nyoppusset, alle får være sammen, stor lekeplass, flere elever sammen, mer moderne på Trones, der er musikk-binge, flere klasser får gå for seg selv – det er mere deling.*

Elevene på Moldjord sier at følgende er positivt med å få en skole på Trones: *Det er en ny opp-pusset skole, det er større uteplass, alle får gå sammen å bli kjent med hverandre, større gymsal, fin akebakke, vi kjenner ikke alle på Trones – bra å bli kjent med nye folk.*

Negativt med en skole på Trones, alternativ B

Elevene fra Trones sier dette er negativt: *Det er ikke basseng på Trones, litt dårligere plass, lenger skolevei for noen, det er vare grusfotballbane der.*

Elevene fra Moldjord sier følgende er negativt med en skole på Trones: *det blir litt lengre skolevei for de som bor lengst nede i bygda, bare grusbane der- man kan få skrubbsår, Trones har ikke basseng, det blir langt til bassenget, hardt gymsalgulv, det er berg-gift i veggene, dårlig luft, en skole blir ikke brukt, vi kjenner ikke alle på Trones, ikke alle kjenner området på Trones, det er dårlig inneluft.*

6.2.2 Tilbakemeldinger fra personalet

Positivt med en skole på Trones, alternativ B:

Det vil bli bedre og større fagmiljø, bedre utnytting av ressurser, en felles ledelse, større fleksibilitet, bedre deling, lettere å få til tidlig innsats ved færre sammenslåinger, større elevmiljø, større klasser - lettere å finne en å «studere» sammen med, styrke vaktmestertjenesten. Lettere å integrere flyktningene. Mer moderne utstyr, musikkbingen, utbyggingsmuligheter, mer sentralt – midt i bygda,

Bedre uteområde for SFO, lettere å organisere SFO. Enklere å rekruttere nye pedagoger. Tre arbeidsrom - en kan ha hvert sitt «teamrom», spennende uteområde, varierte uteaktiviteter, egen vaktmester, nærmiljøskole

Negativt med en skole på Trones, alternativ B:

Det blir lange arbeidsdager/lang vei for noen elever, negativt dersom en mister stillinger ved sammenslåing, mangler basseng, ikke plass til alle – særlig for elevene, radonproblemer – må utbedres, lang vei til legekantor og andre offentlige bygninger, trangt på arbeidsplasser til lærerne, har ikke treningsstudio, lengre skoledag/skolevei for noen elever, må ha buss til svømming, mulig ekstra skyss ved SFO?, Bygge ut (barnehage), skolevei for flyktninger – etablere skyssordning, ingen god kultursal.

6.2.3 Tilbakemeldinger fra foreldrene.

Positivt med en skole på Trones, alternativ B:

På Trones skole sier foreldrene: at det er en fordel med Trones siden den ligger midt i bygda mht. skolevei, skolen er nylig opp-pusset og har et bra uteområde. Ungdomsskolen er der allerede, bra å samle alle på et sted. Det er en lys og trivelig skole med et variert uteanlegg både sommer og vinter.

På Moldjord skole sier foreldrene at: *Det er bra at alle elevene får være i lag og at det blir større fagmiljø for både lærere og elever. Bedre klassedeling og bedre kvalitet på undervisning. Det er positivt med skole i nærmiljøet for de som bor der. Det vil være bra å samle personalet på en plass, og at skolen har et flott utemiljø. Det er bra å få samlet SFO på en plass, og at det bør være helårs SFO. Det blir lettere å integrere flyktninger dersom man er samlet.*

Negativt med en skole på Trones, alternativ B:

På Trones sier foreldrene at *det er negativt at det får mindre plass på skolen med flere elever, at det ikke er basseng, mangler scene, lys og anlegg. Lengre skolevei for noen. Dersom det bare blir skole på Trones kan vi få en ubehagelig opp-blussing av nord-sør debatten.*

På Moldjord sier foreldrene at det er negativt at *det blir lengre vei til offentlige bygninger. Liten plass for alle elevene, ikke kultur-sal, lite skolekjøkken. Dårlig inneklima og radonutfordringer. Det vil kreves mer vedlikehold, skolen har ikke basseng, det er langt til lege, lang vei til SFO, dårlig plassering i forhold til behov, og lang vei for noen elever. Spørsmål om hva vi gjør med skolen på Moldjord?*

6.3 En skole på Moldjord – alternativ C

6.3.1 Tilbakemeldinger fra elever på Trones og Moldjord skole

Positivt med en skole på Moldjord, alternativ C

Elevene på Trones skole mener dette er positivt med en skole på Moldjord: *Alle elevene blir samlet, der er basseng, stor lekeplass, Skolen er større enn Trones, Elevene starter og slutter samtidig, fotballbane – gress, nært sentrum – kommunehus og butikk*

Elevene fra Moldjord mener følgende er positivt med en skole på Moldjord: *nært biblioteket, skolen er stor, nært basseng, Har scene, alle får gå sammen på skolen, alle får like mye basseng, større skole, treningsstudio i nærheten- bra for ungdomsskolen, Elevene på Moldjord*

Negativt med en skole på Moldjord, alternativ C

Elevene på Trones mener følgende er negativt med en skole på Moldjord: *det blir lang vei for noen, skolen er gammel, det er gammelt utstyr m.m., alle lekeapparater blir fortere opptatt dersom vi blir flere elever – men apparater kan flyttes dit skolen blir, lang bussvei for noen.*

Elevene på Moldjord mener følgende er negativt med en skole på Moldjord: *nært barnehagen, lang vei for de som bor oppe i bygda, ingen gymtimer i treningsstudioet, en skole som ikke blir brukt, trafikk nært skolen, elever kan lettere være på andre sine eiendommer.*

6.3.2 Tilbakemeldinger fra personalet

Positivt med en skole på Moldjord, alternativ C

Bedre og styrket fagmiljø, bedre utnytting av ressurser, god plass for elever og personalet, tilgang til basseng, sal og scene, nært til kommunale bygg og tjenester, en felles ledelse, lettere å få til tidlig innsats, lettere å samordne tiltak for elever med spesielle behov, styrking av vaktmestertjeneste, bedre alternativ mht. flyktninger, SFO/skoleskyss, luftigere klasserom, samfunnsalen, Newtonrom, større fysisk areal,

Negativt med en skole på Moldjord, alternativ C

Veldig lang skolevei/skoledag for noen elever, eldre bygg, dårligere utemiljø, ekstra skyss ved SFO?, kostnader til oppussing, mister en stillinger?, et felles arbeidsrom, mindre areal pr. ansatt, behov for renovering.

6.3.3 Tilbakemeldinger fra foreldrene.

Positivt med en skole på Moldjord, alternativ C

På Trones sier foreldrene at det er en fordel med basseng og kultur-sal på Moldjord. Det er bra med et større og bedre læringsmiljø dersom alle elevene går sammen. Bra at det er nærhet til lege/helsesøster og fotball-bane.

På Moldjord sier foreldrene at Moldjord er bra fordi det er en stor skole med store klasserom og flere store spesialrom. Elevene får nærhet til fotballbane, fjorden og bibliotek, lege, basseng, skytebane, samfunns-sal, Fysak og kommunesenteret. Dette gir muligheter for flere aktiviteter. Det er et fint uteområde (men dårlig vedlikeholdt) Mindre problemer med inn klima. Det blir nært for flyktningene. Bra å samle personalet og elevene på en plass, da blir det bedre klassesdeling og bedre kvalitet på undervisning. Bedre fagmiljø med å samle lærerne. Moldjord har tilpasset SFO-tilbud. Nært barnehage, trygg overgang barnehage- skole.

Negativt med en skole på Moldjord, alternativ C

På Trones sier foreldrene at det blir lang skolevei for elevene øverst i dalen dersom alle skal til Moldjord. Det er en gammel skole som trenger opp-gradering og det er et dårlig uteareal. Det stilles spørsmål ved om man kan opprettholde bosetning i hele bygda dersom man får så lang skolevei?

På Moldjord sier foreldrene det er negativt at det blir lang skolevei for noen. Skolen er et gammelt bygg og må pusses opp/renoveres. Dårlig uteområde. Spørsmål om hva vi skal gjøre med Trones?

6.4 En skole/allhus på Storjord – Alternativ D

6.4.1 Tilbakemeldinger fra elever på Trones og Moldjord skole

Positivt med et allhus/skole på Storjord, alternativ D

Innspill fra elevene på Trones skole: den blir nært sentrum, for noen blir det kortere vei, alle får være ilag, midt mellom dagens skoler, det blir bra å oppleve noe nytt – nytt skolebygg, størrelsen på skolen blir tilpasset elevene.

Innspill fra elevene på Moldjord skole: like lang vei for alle, midt i Beiarn, flere lærere på samme plass, man kan planlegge hvordan det blir best og være med på å bestemme hvordan den skal se ut, bra med alle sammen i lag på ei ny skole, litt mindre skole i midten av bygda, ny skole – kan gjøre det lettere å få nye lærere, bra med ny hall- mer idrett og sport, man kan bestemme hvor den skal være – ha stor plass , man kan leie ut lokaler på de tomme skolene og få inn penger til nyskolen.

Negativt med et allhus/ny skole på Storjord, alternativ D

Elevene på Trones skole sier: det blir lenger skolevei for noen, det er dyrt å lage ny skole, kanskje det blir færre lærere, det tar tid før vi får begynt å bruke den, ikke stor plass til å lage skole der, vi har nettopp pusset opp Trones, det tar lang tid og koster mange penger

Innspill fra elevene på Moldjord skole: *ny skole koster mye, dumt at det blir to skoler som er tomme, skola blir neppe ferdig på lenge*

6.4.2 Tilbakemeldinger fra personalet

Positivt med et allhus/ny skole på Storjord, alternativ D

Nytt bygg gir framtidrettet skole. Det blir bedre gymanlegg. Større elevgrupper og større fagmiljø. Dette vil gi bedre fagmiljø og bedre utnytting av ressursene. Alle ungene får bli kjent med hverandre. Mer enhetlig og felles – ikke «øverbygda» og «nerbygda». Samler bygda og har sentral plassering. Trygt bygg, tidsriktig og i tråd med dagens HMS-forskrifter. Færre sammenslåtte klasser. Det er lettere å få til tidlig innsats ved færre sammenslåinger. Det vil være bra med en felles ledelse. Styrket vaktmestertjeneste. Lettere overgang barneskole – ungdomstrinn. Større klasser gir flere elever å spille på. Allhus-aspekt er positivt – Andre aktiviteter som bør med i skolebygget og skolens nærmiljø er folkebibliotek og basseng. Bra med samhandling med andre brukere av allhuset. Like skoleforhold for alle elevene i bygda er rettferdig for alle. Mulighet for pedagogisk nytenkning ved nytt bygg. En kan skreddersy bygningen etter behov. Bør få samarbeid med barnehagen og Voksenopplæringen. Kulturskolen bør inn der også. Basseng kan gi svømmeopplæring hele året. En unngår bygdekrangel, unngå radon, unngå oppussingsutgifter ved de gamle skolene. Samler idretten.

Negativt med et allhus/ny skole på Storjord, alternativ D

Bruke penger på bygg i stedet for på eleven/pedagogiske utfordringer, ikke råd til bemanning for pengene går til bygg – spørsmål om hva dette vil gå ut over. Stillinger vil trolig «ryke». En fjerner en viktig «ting» i nærmiljøet. Vanskeliggjør skoleveien for flyktningene. Det blir lengre tidsperspektiv – nybygg kan ikke effektueres på ei stund. Mister nærheten til noen naturgitte ressurser, f.eks. skianlegget på Trones. Utfordring med etterbruk av skolebygg. Dersom oppvekstsenter blir det lang vei til barnehagen for noen.

Kommentar fra noen av gruppene med lærere:

-Det er vanskelig å mene noe om de ulike alternativene når premissene for de forskjellige byggene ikke er klare. Vi vil ha større hall, større basseng og ikke miste treningsstudio og scene/samfunnsal.

-Ny skole på Storjord burde være et Oppvekstsenter og kulturhus.

6.4.3 Tilbakemeldinger fra foreldrene.

Positivt med et allhus/ny skole på Storjord, alternativ D

På Trones sier foreldrene at *et nytt bygg vil gi bedre læringsmiljø. En slipper nord-sør debatten med å legge ny skole til Storjord og en slipper konflikter mellom bygder. Et nytt bygg vil være tilpasset dagens behov. Sårbart å være få, bedre at elevene kan være sammen et sted. Kan bl.a. hindre mobbing. . Viktig at det tas en avgjørelse som varer, skolestrukturen som blir valgt må være fremtidsrettet. Avgjørelsen må tas uansett hva som velges. Ungene skal bli vant til å tenke at Beiarn*

er ei bygd, ikke tenke at bygda er delt i to. Bygda må ikke seksjoneres. De eldre må være solidarisk, ta ansvar, kjøre imellom og møtes på midten. Viktig med at fokus ikke lengre er på økonomi – men et barnefokus. Barneperspektiv. Elevene trives sammen, det er prøvd ut på Moldjord tidligere. Spørsmål om hva som skjer ved en eventuell kommune-sammenslåing.

På Moldjord sier foreldrene at det er en fordel å få nybygg i geografisk og demografisk sentrum. Når alt er nytt kan man tenke i større sammenheng og planlegge bygg for flere arenaer som er tilpasset behovet. Eneste fremtidsrettede løsning som kan samle bygda, det blir mindre konfliktskapende. Ny skole kan gjøre det mer attraktivt å flytte hit og kanskje lettere å rekruttere lærere. Mer sentralt og samlende. De samme fordelene med å samle ungene og personalet sosialt og faglig. Fremtidens skole. Beste løsningen og mest rettferdig for alle.

Negativt med et allhus/ny skole på Storjord, alternativ D

På Trones sier foreldrene at det er negativt med de store kostnadene. Nesten like lang skolevei som til Moldjord for de som bor øverst i dalen. Spørsmål angående økonomi. Ny skole for få elever. Hva skal vi gjøre med bygningsmassen som står igjen? Vanskelig å skjønne at dette kan la seg gjøre økonomisk. Spørsmål om elevene er satt i sentrum? Tap for den grenda som blir skoleløs, men må ta konsekvens av at elevtallet er som det er. Spørsmål angående Harrmoen og 100 års flom. Lar det seg gjøre å bygge skole der?

På Moldjord sier foreldrene at det er en ulempe at det tar lang tid å gjennomføre og de store kostnadene. Spørsmål om hva vi gjør med de to andre skolene. Det kan også føre til utarming av eksisterende nærmiljøer.

7. Sammendrag/vurdering

7.1 Demografi

Befolkningsutviklingen i Beiarn er negativ og har vært det over lang tid. Fremskrevne tall sier at det vil være ca. 30 – 40 % færre elever i skolen i Beiarn innen 15 år. Selv om en skulle oppleve at trenden snur, for eksempel ved nyetableringer av arbeidsplasser, så er det lite som tilsier at det skulle bli så stor tilflytning at det får mye å si for elevtallsutviklingen. En slik nedgang tilsier at kommunen må ta grep for å tilpasse skoletilbudet til dagens og fremtidens utfordringer.

Sentralisering av bosetting foregår alle steder, både i by og bygd. Også i Beiarn ser en at bosetting og nybygging i hovedsak skjer i de tre største lokalsamfunnene Moldjord, Storjord og Trones. Det er også her kommunen legger til rette for ny bosetting. Samtidig må en ta høyde for at det vil være generasjonsskifter på gårder i hele kommunen, der det kan komme barnefamilier. For elever øverst i bygda vil det bli spesiell lang skolevei dersom alternativ C, Moldjord blir valgt. Selv om det ikke anses som utenfor Nordland Fylke sin anbefaling, vurderes alternativet som belastende for elevene det gjelder. Samlet sett anbefaler Fylkeskommunen alternativ D, Storjord, både av økonomiske hensyn og med hensyn til skyss.

7.2 Elevressurs

Elevene utgjør i seg selv en ressurs både sosialt og faglig. Små elevgrupper har mange positive kvaliteter når de fungerer optimalt og det er et kjent og trygt miljø der alle kjenner alle. Når elevgruppene blir for små, blir det lett sårbart for enkeltelever fordi det er få å velge venner blant slik at flere har mulighet for å finne noen som passer deres interesse og personlighet. Faglig vil det kunne ha en innvirkning fordi en ikke får et stort nok utvalg å jobbe sammen med. En større elevgruppe gir flere/andre muligheter å jobbe på, og vil også kunne gi en mer fleksibel mulighet til å samle elever med behov for ekstra oppfølging og drive med en mer effektiv og kvalitativ tilpasset opplæring. Dette taler for å slå sammen skolene. Det vil i utgangspunktet ikke ha noe å si hvilken av de tre løsningene som blir valgt for å oppnå fordelene med at elevene er samlet.

Uansett løsning som blir valgt har elevene varierende grad av belastning på grunn av skoleskyss. Endring som fører til at mer tid brukes til skoleskyss sees på som kanskje en av de største ulempene ved å endre på skolestrukturen. Ved så spredt bosetning som Beiarn har, så er det likevel noe en må regne med, og alle løsningene er innenfor anbefalingene til fylkeskommunen. Her vurderes det som flere fordeler med at elevene får gå sammen på skolen, enn ulempene det medfører med lengre skolevei for noen. Alternativ B, Trones, vil her gi lengst vei for flest og Alternativ C, Moldjord, vil gi veldig lang skolevei for de få som bor øverst i bygda. Dersom en ser isolert på skoleskyss vil dagens alternativ A og alternativ D, Storjord være de beste løsningene.

Dersom alle skal til Trones blir det lengre skolevei for flere elever. Alle som ikke må skysses i området på Moldjord må ha skoleskyss, og de øvrige som bor opp til Storjord får litt lengre vei. Dersom alle skal til Moldjord blir det kortere vei for flest, men veldig lang for de som bor øverst i Beiardalen.

På forespørsel til elevene var tilbakemeldingen fra de aller fleste at de ønsket at alle elevene i kommunen gikk på samme skole. Mange viste til hvor bra det hadde vært å være «i lag» på Moldjord

da skolen på Trones ble pusset opp. Øvrig tilbakemelding fra elevene viser at de er positive til at det skal være en skole i Beiarn. Elevene fra Trones har flest argumenter for at skolen bør bli på Trones og elevene fra Moldjord ønsker at den bør være på Moldjord. Men begge elevgruppene har anført mange positive ting med den andre skolen og alle var enige i at det mest rettferdige er om det blir en ny skole. Da får blir skolen «på midten» og alle kan «begynne på nytt». De drømmer om fine nye lokaler og muligheter med hall, nytt uteområde osv., men uttrykker også bekymring for at en ny skole vil komme til å koste mange penger. Ingen av elevene klaget eller ytret bekymring med hensyn til endret skoleskyss og belastninger vedrørende skoleskyss. Elevene som ble spurt på begge skolene mente at alternativ D, Storjord, er den beste løsningen.

7.3 Personal

Beiarn kommune har over år hatt et stabilt og godt utdannet personale og lite utskifting. Skolene har også mange kvaliteter som bare små skoler har. Men de merker også en del utfordringer ved å være liten. Både Trones og Moldjord regnes som små skoler, men Moldjord er spesielt sårbar med bare 4.41 % lærerstillinger. Personalet gir tilbakemelding på at de merker at det er få å dele oppgavene på, og det merkes spesielt ved fravær. Over tid kan dette føre til ekstra slitasje på personalet og det vil være ulike oppgaver som ikke kan følges opp og gjennomføres fordi det er så få å dele oppgavene på. Med så lite fagmiljø på hver skole er det vanskelig å holde oppe kvaliteten også i fag, blant annet med å orientere seg om nye ting/fornye kunnskapen sin. Allerede nå prioriteres det hardt, og det er mye som skolen burde ha fornyet kjennskap og kunnskap om som ingen deltar på fordi de ikke har kapasitet.

Det vil være en styrke for personalet samle kompetansen på et sted slik at lærerne kan dra vekslers på hverandre og styrke hverandre faglig. Kravene til å drive med utviklingsarbeid og oppfølging av satsingsområder er stor, og det vil være lettere å ha flere å dele arbeidsoppgavene med på samme sted. Med et samlet personale kan skolen bedre utnytte den enkeltes fagkompetanse og en vil få litt mer fleksibilitet i organisasjonen. Også ved fravær vil denne løsningen være mer fleksibel.

For personalet sees det på som en stor fordel å slå sammen skolene for å dra bedre veksel på den enkelte lærers kompetanse, få styrket fagmiljøet ved å ha flere å spille på lag med, og et større kollegium å dele oppgaver med. Disse fordelene vil være de samme uansett hvilken løsning som blir valgt mellom alternativene B, C og D

Fysisk arbeidsmiljø vil fremstå litt ulikt for de tre alternativene. Dersom en bare ser på fasiliteter på arbeidsplassen, vil en ny skole eller en nyrenovert skole være positivt for arbeidstakerne. Alternativ B og D fremstår som gode løsninger, dersom en bare ser på fysiske arbeidsforhold. Alternativ C, Moldjord fremstår i dag som den skolen som det bør gjøres noe med for å opprettholde dagens forventninger til standard på utforming, og løsninger.

7.4 Kvalitet

Ut fra de tre måtene å måle kvalitet på: Resultatkvalitet, prosesskvalitet og strukturkvalitet, scorer Beiarn ganske bra på mange av områdene. Undersøkelser viser også at det ikke er sammenheng

mellom skolestørrelser og resultater. Det er trukket frem at redusert klassestørrelse og/eller økt lærertetthet kan være gunstig for enkelte elevgrupper, men ellers kan en ikke påvise sammenhenger.

Moldjord og Trones er begge små skoler, og selv om en slår sammen disse skolene vil den nye skolen fortsatt være liten. En vil dermed stort sett ha de samme kvalitetene som i små skoler, uavhengig hvilken løsning som blir valgt.

De siste årene har det i skolen vært stort fokus på resultat kvalitet og nasjonale prøver. Her gjør elevene fra Beiarn det generelt ganske bra, de har hatt gode resultater på eksamen og har hatt høye grunnskolepoeng. Dette indikerer kvalitet og at det jobbes mye bra i Beiarskolen.

Gjennomføringsgrad på videregående skole vektlegges også når det skal sees på resultat kvalitet. Dette er en utfordring for Beiarn fordi at en ser at elevene som kommer på videregående skole har liten gjennomføringsgrad og ligger høyt på statistikkene for frafall. Dette står ikke i stil til de gode resultatene og er bekymrer. Det bør sees på årsakssammenhenger her for å vurdere om det er noe en kan gjøre i skolen for å demme opp for dette.

Hittil har Beiarn hatt godt kvalifiserte lærere med god kompetanse. Nasjonal krav til lærernes fagkompetanse har økt, noe som gjør at vi ikke har så kvalifiserte lærere lenger. Tidligere kvalifiserte lærere vil, etter de nye reglene, måtte ta mer utdanning i noen fag for fortsatt å være kvalifisert for å undervise i faget. Dette har kommunen 10 år på seg for å få gjennomført, noe som tilsier at vi må ha flere hvert år på etter/videreutdanning. Det økte fagkravet gjør at skolen lettere vil kunne bruke den samlede kompetanse på riktig sted dersom hele personalet er samlet på et sted. Det faglige miljøet vil kunne bli sterkere ved at det er flere som holder på med det samme. En vil lettere kunne håndtere fravær ved utdanningsløp når kollegiet er større, og også dele ny kunnskap.

Rekruttering av nye lærere blir stadig vanskeligere fordi det etter hvert er mangel på lærere. Nye lærere som kan velge arbeidssted, ser etter de mest attraktive og robuste skolene med godt fagmiljø, godt sosialt miljø og gode og fine fysiske forhold. Det vil si at bygg og utstyr er bra. Disse kvalitetene kan sees på som konkurransefortrinn. I Beiarn vil et samlet fagmiljø og elevmiljø med de kvalitetene som er tidligere nevnt være et fortrinn. Ved rekruttering utenfor Beiarn vil lokalisering av arbeidssted midt i bygda fremstå som positivt med hensyn til bosetting og avstand til jobb. Her vil en ny og fremtidsriktig skole på Storbjørn, Alternativ D vil være en fordel.

7.5 Lokalsamfunn

Befolkningsutviklingen i Beiarn er uten tvil negativ, og har vært det over år. Fremskrevne tall fra SSB sier at trenden her, i likhet med mange andre steder på bygda, vil fortsette. Sentralisering skjer både innad i kommunen og ut av kommunen, og lokalsamfunn er i endring. Noe skyldes at samværsformer og behov endrer seg. Arbeidsliv, kommunikasjon, sosiale aktiviteter m.m. skjer på andre måter og i andre former enn før. Disse endringene har konsekvenser – også for kommunen, der det er klare krav om at tjenestetilbud og økonomi tilpasses forholdene.

I Beiarn tilsier elevtall, pedagogiske utfordringer og økonomi at en ikke lenge kan drive skole på samme måte som før. Dette vil kunne få konsekvenser for nærmiljøene, og vil føre til endringer. På et tidspunkt må en diskutere hvor grensen går for hvor mye aktivitet og tilbud hver grend klarer å opprettholde. Det går en grense for hvor lenge det er bærekraftig å dele opp ressursene, både

personressurser og økonomisk ressurser. Utfordringen i Beiarn vil være at det er få folk som bor over et veldig spredt område.

Endring av skolestruktur kan sette sterke følelser i sving. En må derfor ta hensyn til hvilke konsekvenser dette kan få i forhold til identitet og reaksjoner i forbindelse med eventuell flytting og/eller endret bosettingsmønster. Dersom løsning med en skole blir valgt, bør det arbeides grundig med etterbruk av det/de byggene som da blir ledige på Moldjord og/eller Trones. Her må målet være at fremtidig bruk skal bidra til å sikre tilhørigheten til disse lokalsamfunnene.

Det er ikke sikkert at det bare er negative konsekvenser med endring. Forskning viser at det ikke nødvendigvis er slik at bygda dør dersom skolen legges ned. Det ser heller ut til at skolenedleggelse skjer som en konsekvens av at bygda allerede er uttynnet. Her vil innbyggernes innstilling og vilje til å beholde funksjoner og aktivitet i etterkant av en eventuell nedleggelse ha mye å si. En samling av ressursene på et sted kan utløse mange nye muligheter og aktiviteter /tilbud som kan bidra til et mer attraktivt lokalsamfunn. Kommunen kan også være med på noe tilrettelegging ut fra samarbeid med lokalsamfunnet.

En del steder klarer man å mobilisere og tenke nytt etter omorganisering. Kanskje kan en også se fordeler og muligheter ved å se på Beiarn kommune som et lokalsamfunn?

Det er ingen tvil om at det har negative konsekvenser for lokalsamfunnet dersom skolen legges ned. Samtidig har det også negative konsekvenser å fortsette som før uten å tilpasse drift med elevtall. Selv om små skoler har mange positive sider, gir det slitasje over tid med mye færre elever og ansatte, fordi små miljøer er sårbar både sosialt og faglig. Dette kan føre til utarming over tid, men dersom en klarer å samle ressursene vil en kunne demme opp for dette.

Samfunnsmessige konsekvenser vil kunne føre til en ytterligere dreining i hvor folk bosetter seg. Dette vil igjen ha noe å si for andre, blant annet næringslivet. Men endringene skjer også uavhengige av skolens plassering i kommunen, så det er vanskelig å si om ikke andre endringer vil komme uansett. Et tegn på at en kommune er robust er at en klarer å omstille seg ut fra de endringer som skjer både økonomisk og befolkningsmessig. Dersom en jobber for å få til gode nye løsninger på et sted, kan en kanskje demme noe opp for at aktiviteten går ut av kommunen.

Rekruttering av arbeidstakere til Beiarn ser ut til å bli en utfordring på sikt, ikke bare lærere, men kvalifiserte folk innenfor alle sektorer. En vet at kvalitet, fasilitet og beliggenhet for skolen har mye å si for foreldre, og vil derfor være viktig for eventuelt valg av Beiarn som bosted. Også den rollen som skolen har på kveldstid som samlende møtested for mye forskjellig aktivitet for barn, ungdom og voksne er viktig. En ny skole og allhus på Storjord representerer mange nye muligheter for dette, både med beliggenhet nokså midt i kommunen, sentralt ut av kommunen og med fasiliteter og lokaler til allsidig aktivitet. Dette sees på som en fremtidsriktig løsning som tar nye behov på alvor og kan være samlende for alle.

Med dette som utgangspunkt vil det være en fordel å samle ressursene et sted. Alternativ D, en ny skole og allhus på Storjord er demografisk mest i midten og vil kunne gi et nytt og fremtidsriktig lokale som kan være i sambruk med andre aktører. Slik kan en dekke opp ytterligere ønsker og behov

ved å få et bygg som kan inneholde mer variert aktivitet enn i dag. Slik sett vil en endring av skolestruktur kanskje styrke miljøet og en være en god løsning for mange.

7.6 Økonomi

Siden 2012 er det redusert med 3,59 % lærerstilling og en rektorstilling i sektoren, til tross for at det var 9 elever mer i 2015. Selv om elevtallet går ned, er det lite å hente på ytterligere nedtrekk i lærerstillinger fordi gruppestørrelsene er sånn at det ikke lar seg gjøre å slå sammen særlig flere grupper. Dermed må grunnressursen være på omtrent den størrelsen den er de nærmeste årene. Over tid vil en likevel kunne regne med å redusere lønnsbudsjettet noe fordi en regner med å dra effekt av at det et større personale vil kunne brukes mer fleksibelt ved behov. Dette regner enn med vil kunne virke positivt, blant annet i forhold til vikarutgifter og organisering av spesialundervisning.

Dersom målet for ny skolestruktur utelukkende er for å redusere utgifter, så må en øke antallet elever pr. lærer og antall elever pr. driftsenhet. Å øke antall elever pr. lærer med fortsatt drift av to skoler kan bare skje ved å slå sammen flere årskull. Ved å redusere driftsenheter vil en på lang sikt redusere utgiftene til drift av bygg, selv om etterbruk/avhending ikke er helt klarlagt. Vi vet at vi drifter mer skoleareal enn det ut fra elevtall er bruk for. Spesielt Moldjord skole er lite arealeffektiv og kostnadskrevende med hensyn til drift.

Ut fra økonomiske hensyn anbefales det derfor at en går videre med en skole i Beiarn.

Beiarn kommune har god handlefrihet til investering, men bør altså redusere driftsutgiftene. I et slikt perspektiv vil alternativ D, en ny skole på Storjord, være et godt alternativ på sikt. En vil kunne få et bygg som er tilpasset behovet og investere i et nytt bygg som er bygd med dagens tekniske løsninger, og man regner med å redusere driftsutgiftene til skole betraktelig.

8. Anbefaling.

I anbefalingen er det vektlagt at løsningen for skolestruktur i Beiarn skal være en fremtidsriktig løsning ut fra den kunnskap vi har om utvikling og behov i dag. Det vurderes som riktig å ta bestemmelser om alle endringene som utpeker seg på en gang, slik blir forløpet for endringer mer forutsigbart og både innbyggere, elever, ansatte og lokalsamfunn for øvrig kan forholde seg til dette over tid. For kommunen er det viktig å kunne planlegge for en kvalitativ god skole, med de ressurser som det rås over, uten usikkerhet på tidsperspektivet.

I konklusjonen er elevhensyn og pedagogiske begrunnelser mest vektlagt. Med fremskrevne folketallsprognoser og kunnskap om hvor viktig det sosiale miljøet er for elever, er det ikke hensiktsmessig å dele opp elevressursen når det er så få elever.

Alle pedagogiske begrunnelser tilsier også at en bør samle elever og personale slik at de kan være en ressurs for hverandre og styrke det faglige og sosiale fellesskapet. Slik kan man øke kvaliteten og skape en mer robust Beiarskole for fremtiden.

Ved en sammenslåing av skolene vises det til at det ikke er så mye å spare økonomisk i første omgang. Nedtrekkene er tatt tidligere, uten at man har endret/reduisert organisasjonen, så det er ikke så mye å hente her. Besparelser ved drift av en skole vil slå inn etter hvert som en får avklaringer rundt muligheter ved etterbruk eller avhending av bygg. Det vil bli reduksjon i utgifter for drift, og gevinst ved eventuelt salg, avhengig av hvilke løsninger enn kommer frem til.

For å få gevinst av de ønskede endringene bør en sammenslåing skje så fort som mulig. Etter beslutning anbefales det at flytting og sammenslåing skjer på slutten av inneværende skoleår 2015-16. Slik kan en starte på nytt skoleår sammen i nye lokaler og være ferdige med den praktiske «flyttesjauen».

For en best mulig løsning på kort og lang sikt anbefales en blanding av de utredede alternativer.

Anbefaling:

1. Det anbefales at Moldjord og Trones skole slås sammen til en skole
2. Alternativ D, ny skole på Storjord med nytt allhus velges. Det startes en prosess med utredning og planlegging.
3. Mens planlegging og byggeprosess pågår, slås skolene sammen i henhold til alternativ B, Trones skole. Dette gjøres i løpet av inneværende skoleår, slik at flytteprosessen er ferdig ved oppstart av skoleåret 2015-16.
4. Det lages en egen utredning for muligheter for avhending og/eller etterbruk av bygninger.

Kilder

Elmore, (2004): «*School reform from the inside out*»

- Brønnøy kommune, (2014): «*Utredning om skolestruktur i Brønnøy*»
- Drugli og Nordahl, (2013): «*Skole – hjem samarbeidet*». <http://www.udir.no/Laringsmiljo/Bedre-laringsmiljo/Hjem-skole-samarbeid/>
- Fullan, Michael (2014) «*Å dra i samme retning.*». Kommuneforlaget
- KOSTRA (SSBs statistikk over kommunal tjenesteproduksjon og økonomi)
- Kunnskapsløftet, <http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/>
- Nordahl, Thomas m.fl. (2009): *Materiell for helhetlig arbeid med læringsmiljøet*:
http://www.udir.no/upload/laringsmiljo/materiell/bedre_laringsmiljo_materiell.pdf
- Nordland fylkeskommune: «*Retningslinjer for skoleskiss ved grunnskolene og videregående skoler i Nordland*».
- NOU (2002): «*Førsteklasses fra første klasse.*»
- Regjeringen, 2014: «*Lærerløftet. På lag for kunnskapsskolen*».
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/planer/kd_strategiskole_web.pdf
- Roald, Jøsendal m. fl.(2013): «*Den gode skoleeier – kommunalt og fylkeskommunalt skoleeierprogram for læring, medskaping og resultater*»
- Rønning W., Solstad K.J, Øines T. (2003) «*Det trengs ei hel bygd for å oppdra et barn*».
Nordlandsforskning NF- rapport nr. 3/2003
- Steinkjer kommune. (2012) «*Vurdering av skolestruktur i Steinkjer kommune*». Grunnlagsnotat.
- Telemarksforskning: «*Utredning skolestruktur i Stange kommune*».
- Tromsø kommune (2014): «*Høringsdokument. Skolestruktur barneskoler Tromsøya.*»
- Tjeldsund kommune: (2013) «*Skolestruktur. Utredning av fremtidig skolestruktur (fastlandssiden) i Tjeldsund kommune.*»
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/planer/kd_strategiskole_web.pdf
- Udir: 2013: «*Sprikende funn i forskning på lærertetthet*».
http://www.udir.no/globalassets/upload/forskning/2013/forskningviser0213_web.pdf